

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną Phila., Pa.
Laidžia
**LIETUVIŲ SOCIALIZTU
SAJUNGA AMERIKOJE.**
(Incorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusei metų \$1.00.
Apsauginių kainos ant užklauso.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

Šis laikraštis reikalauja kreiptis šiuo adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
by the
**LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.**
(Incorporated April 28, 1908)

SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.

Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

Organas Lietuviu Socialistu Sajungos Amerikoje.

No.11

TELEFONO NO. KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, PA., 15 d. KOVO (March) 1912 m.

TELEPHONE: KEYSTONE MAIN 2958.

Metas VIII.

AMERIKA.

Taikytojai darbo su kapitalu.

Washington. Piliiečių Federacija, atidarydama savo susivaidinimo pirmą posėdį, išreiškė giliausią simpatiją Amerikos Darbo Federacijai. Piliiečių Federacija susideda iš kapitalistų ir jųjų sėbrų ir pataikunų. Jos užduotis — taikyti darbą su kapitalu. Tai ji yra buržuaziska, atžagareviška. Bet prie jos priguli dabartinis Am. Darbo Federacijos prezidentas Gompers ir kiti ADF. pirmesniejie viršininkai. Jie, kada susieina su darbininkais, tai darbininkų draugai, bet kada pasimato su kapitalistais, tai kapitalistams išreiškia savo augštą pagarbą, kaippo darbininkų geradariams. Per tuos viršininkus Am. Darb. Fed. nariai pralaimėjo visus savo svarbesnius straikus. Apie ADF-ją galima pasakyti, kad ji randasi atžagarevišų airių katalikų valdžioje. Todėl jai taip ir prijaucia Piliiečių Federacija ir katalikiškoji dvasilija. Pertatai nedvyal, kad kardinalas Gibbons savo prakalboje išreiškė padėką ADF-jai ir stenėjosi su purvais sumaišyti socializmo pakraipos miltas, ypatingai Industrial Workers of the World. Visa tas aiškiai parodo, kad Darbo Federacijos politika niekam netikusi, veidmainingai darbininkiška.

Amžis ilgn.

New York. Sveikatos komisija praneša, kad praėta savaitė šiame mieste mirė 1,546 ypatos, iš ko išeina po 15 1/2 mirusių ant tukstancio gyventojų; pernai ta pačia savaitė čia mirė 1,663, t.y. išėjo po apie 17 1/2 mirusių ant tukstancio gyventojų.

Išrinkta socialistas.

Muscatine, Iowa. Miestiniuose rinkimuose socialistai išsirinko socialistą aldermaną. Jeigu respublikonai nebūtų susivieniję su demokratais, tai būtų išrinkta veik visa miesto valdyba socialistiška.

«Tvarkdariai».

Prezidentas Taftas tariasi su karės ministru Stimsonu apie padvigubinimą Amerikos kariumenės ant Mexico rubežių. Politikariai šneka apie planus, su kuriais galima būtų greičiau ir mandagiau įlipt į Mexico, idant ten padaryt «tvarką». Sakoma, kad Anglija, Vokietija, Francija ir kitos Europos viešpatystės prašaučios, kad Amerika «apsaugotų» savą ir jųjų piliiečių gyvastį ir nuosavybę Mexicoj. Galima tikėtis, kad Amerika neužlig suras progą išiveržimui į Mexico, ypač, kad amerikoni savo pasielgimais sukėlė didelę neapykantą prieš save Mexicoj, o nuo neapykantos gali but netoli ir prievarta, kas ir patarnautų kaipo priekabis Amerikai įsimašyti į Mexico naminius reikalus.

Vaikų «užtarytojas».

Washington. Kunigas Clark Carter, Lawrence'o misionierius, kongrese pripažino, kad Lawrence'o dilynčiose dirbo daug vaikų, su kurių vos 9-10 metų, nešnekančių, apie sulaukusius 14 metų. Pažklaustas, ką jis mano apie tokių

UŽRUBEŽIS.

Amundsen atrado pietinį žemgalį.

Hobart, Tasmania. Roald Amundsen, Norvegijos kapitonas, atrado pietinį žemgalį — poliarų 11 gruodžio 1911 m. Apie sąvo sunkios ir ilgos kelionės datyrimus jie tik dabar tegalėjo pranešt, sugrįžęs į civilizuotą svertą.

Garlaiviu «Fram» Amundseno ekspedicija dasiekė antarktiko sauszemio, storai ledu ir sniegu apdengto, 10 vasario 19.1 m. 11 balandžio ji pasidarė tris maisto sąkrovus, kuriose sudėjo 6614 svarų maisto. Vieną sąkrovą buvo ant 80 laipsnių, kita ant 81 ir trečia ant 82 laipsnių pietinės platumos. Idant galima būtų paskui maisto sąkrovos atrast, buvo įstatytos vėliavos.

«Išardytas» trustas.

Daug trūkšmo savu laiku pridirbo taip vadniamas «išardymas» Standard Oil trusto. Tas trustas oficiališkai buvo «išardytas» į kelias dešimtis neva nepri gulmingų kompanijų. Bet «išardymas» jam nieko nekenkė. Tos neva nepri gulmingos «atskirkros» kompanijos vėliau išvien ir joms dar geriau sekasi, negu prieš «išardymą» trusto. Nes, nuo to laiko, kaip keliatas mėnesių atgal jis pagarsinta išardytu, jo turtas pakilo ant \$100,000,000. Jo šėrai tapo brangesni ir surado daugiau sau pirkėjų. Kuom tą galima išaiškinti?

Reikia žinoti, kad pirm «išardymo» pirkėjai nežinojo, ką valdžia gali padaryt su trustu; bijojo, kad dėl valdžios įsikišimo jis puls žemyn. Pasirodė visai kas kita. Valdžia nieko blogo jam nepadarė ir užvirtino jo egzistavimą pavildale «atskirų» kompanijų, taip kad trustas igijo sau tvirtą ramumą prieš įstatymus.

24 000 balsai už socialistus.

Seattle, Wash. Miesto rinkimuose išrinkta visi svarbesniejie miesto urėdininkai socialistai, apart majoro, kurio socialistai neturėjo ant savo tiketo. Už socialistus buvo 24,000 balsų. Už single-tax'ietį majorą G.F.Cottrell balsavo 31,656.

Muša sufragistes.

Portland, Ore. Sufragistės ir vyrų, prijauciantieje moterų balsavimui, parengė didelę parodą. Tuo tarpu socialistai taipgi ėjo su paroda. Abidvi parodos susivienijo. Ore plevėsavo raudonos vėliavos, skambėjo marselietė. Ant parodininkų užpuolė policija ir ėmė juos mušti. Prie policijos prisidėjo ir mlina, kuri ėmė mėtyt į parodininkus akmenimis ir burnoti sufragistes ir socialistus. Kilo didelės riaušės. Daug galvų suskaldyta ir keli desėtkai žmonių suarežuota.

Nelaimės ant geležinkelių.

Ottawa. Penkios ypatos užmuštos iš priezasties išėjimo trukio iš rėlių.
Danville, Ill. Tris ypatos žuvo iš tos pačios priezasties.
Social Circle, Ga. Keturias ypatos sutiko mirtį nuo susidurimo traukiniu.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

Lawrence'o straikas.

Lawrence, Mass. Neį valdžia, nei policija jau nedraudžia striakerių vaikų išvežimą kitur. Patsai Sav. Valst kongresas pripažino, kad valdžia ir policija neturėjo jokios teisės kliudyti išvežimą vaikų iš Lawrence'o ir policijos viršininkai turės sunkų darbą, pakol galės išteisinti savo sauvaiškomą ir žiaurų apsiėjimą su vaikais, jų motinomis ir tėvais.

Kongresas, išklaures, jau atleido striakerių pasiuntinius. Bus tam tikras tyrinėjimas, paremtas ant pasiuntinių liudijimo apie darbdavių ir darbininkų padėjimą Lawrence'yj.

Darbdaviai linksta prie nusileidimų striakeriams, kuriems siulo mokestį, jau 7-niais procentais padidintą. Darbininkai nemano sutikti tik ant tokiu menko algos pakėlimo. Visi striakeriai prisirašė prie Industrial Worker's of the World. Kaip pranešama, kasdien sulaukia po apie \$2,000 aukų striakeriams.

Angl. angliakasių straikas.

London. Anglijos valdžia iš paskutiniųjų stengiasi kuogreičiausiai sutaikyt striakuojančius angliakasius su darbdaviais. Maisto prekės labai pašoko augštyn. Simtai biednesniųjų darbininkų šeimynų, neturint anglies, sukurena savo naminius rakandus. Geležinkeliai vieni per pusę sumažino savo veikimą, kiti visai apsisotojo veikę. Daugybė valgomųjų daiktų krautuvių turėjo uždaryti savo duris. Nes nepristatoma reikmenija. Skotlandijoje biznis visai pakrikęs iš priezasties angliakasių striako.

Angliakasių straikas Vokietijoje.

Essen, Rheno Prusai. Didžia dauguma balsų nubalsuota striakuoti laike susivaziavimo delegatų nuo trijų angliakasių organizacijų iš Ruhr apygardos. Krikščionškų unijų angliakasiai užprotestavo prieš straiką, bet, galima laukti, kad ir jie užgirs reikalavimą didesnės užmokesties ir galesis eis išvien su savo drąsesniaisiais broliais darbininkais.

80 įvairių mitingų atlaikė angliakasiai. Mitinguose dalyvavo nemažiau, kaip 150,000 angliakasių iš įvairių apielinkų, kur randasi anglų kasyklos. Daug entuzijazmo buvo tuose mitinguose, darbininkai karštai pritarė striakui ir griežtai kovai, pakol nebus laimėta. Visi mitingai buvo pilnoj tvarkoj. Striako komitetas išdavė atsisaunkimą į angliakasius, kad neperzengtų įstatymų ir suvis atsisaunkytų tuo tarpu nuo svaiginančių gėralų.

2,000,000 striakerių.

Iš priezasties Anglijos angliakasių striako sustraiakavo daugybė darbininkų kitose išdirbystėse, taip kad dabar visoj Anglijoj yra apie 2,000,000 striakerių. Valdžios bandymai sutaikyt darbdavims su darbininkais neturi pasisekimo.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

Lawrence'o straikas.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

DARBININKŲ GYVENIMAS.

Lawrence'o straikas.

Lawrence, Mass. Neį valdžia, nei policija jau nedraudžia striakerių vaikų išvežimą kitur. Patsai Sav. Valst kongresas pripažino, kad valdžia ir policija neturėjo jokios teisės kliudyti išvežimą vaikų iš Lawrence'o ir policijos viršininkai turės sunkų darbą, pakol galės išteisinti savo sauvaiškomą ir žiaurų apsiėjimą su vaikais, jų motinomis ir tėvais.

Kongresas, išklaures, jau atleido striakerių pasiuntinius. Bus tam tikras tyrinėjimas, paremtas ant pasiuntinių liudijimo apie darbdavių ir darbininkų padėjimą Lawrence'yj.

Darbdaviai linksta prie nusileidimų striakeriams, kuriems siulo mokestį, jau 7-niais procentais padidintą. Darbininkai nemano sutikti tik ant tokiu menko algos pakėlimo. Visi striakeriai prisirašė prie Industrial Worker's of the World. Kaip pranešama, kasdien sulaukia po apie \$2,000 aukų striakeriams.

Angl. angliakasių straikas.

London. Anglijos valdžia iš paskutiniųjų stengiasi kuogreičiausiai sutaikyt striakuojančius angliakasius su darbdaviais. Maisto prekės labai pašoko augštyn. Simtai biednesniųjų darbininkų šeimynų, neturint anglies, sukurena savo naminius rakandus. Geležinkeliai vieni per pusę sumažino savo veikimą, kiti visai apsisotojo veikę. Daugybė valgomųjų daiktų krautuvių turėjo uždaryti savo duris. Nes nepristatoma reikmenija. Skotlandijoje biznis visai pakrikęs iš priezasties angliakasių striako.

Angliakasių straikas Vokietijoje.

Essen, Rheno Prusai. Didžia dauguma balsų nubalsuota striakuoti laike susivaziavimo delegatų nuo trijų angliakasių organizacijų iš Ruhr apygardos. Krikščionškų unijų angliakasiai užprotestavo prieš straiką, bet, galima laukti, kad ir jie užgirs reikalavimą didesnės užmokesties ir galesis eis išvien su savo drąsesniaisiais broliais darbininkais.

80 įvairių mitingų atlaikė angliakasiai. Mitinguose dalyvavo nemažiau, kaip 150,000 angliakasių iš įvairių apielinkų, kur randasi anglų kasyklos. Daug entuzijazmo buvo tuose mitinguose, darbininkai karštai pritarė striakui ir griežtai kovai, pakol nebus laimėta. Visi mitingai buvo pilnoj tvarkoj. Striako komitetas išdavė atsisaunkimą į angliakasius, kad neperzengtų įstatymų ir suvis atsisaunkytų tuo tarpu nuo svaiginančių gėralų.

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

2,000,000 striakerių.

Iš pradžių buvo manyta visiems vyrams vykti prie žemgalio, bet dabar nuspręsta, kad patogiau bus penkiems ten vykti, o trims aplankyti Elverdo VII žemę. Ir taip, 20 spalio penki vyrų, ketverios rogės su 52 šunimis ir keturiems mėnesiams maistu leidosi žemgalio link. Keliauo po 50 kilometrų į dieną (kilometras — apie vieną viorstą). Ant kiekvieno pietinės platumos laipsnio keliauninkai darėsi padėjimui maisto sąkrovus, idant lengviau būtų keliaut. Ties 86 pietinės platumos laipsniu keliauninkams prisiėjo susitikt ant savo kelio augstus kalnus ir jiems reikėjo perlipti vieną kalną 10,600 pėdų augštumo. Lipimas į kalną buvo sunkus, ant kelio buvo daug gilių ir plačių plyšių lede. Keliauninkai turėjo čia užmušt 34 šunis ir palikti vienas roges. 26 lapkričio kalnuose jie buvo užtikti smarkios audros. Ir sekančią dieną jau ėmė jie leistis pakalnėn. Sniegas labai drėbė, šaltas ir smarkus vėjas degino veidus. Matė daug augštesnių kalnų už tą, per kurį perlipto. Vienas iš tų augštų kalnų, Mount Nielsen, turėjo 15,000 pėdų augščio, o kitas, Helmer Hausen's Summit — 12,000 pėdų augščio. Labai bjauri vėlija turėjo per taip jų pavadintą «Vėlijo Ledyną», turintį 9,100 pėdų augščio. Buvo ukanas ir dargaotas oras. Po suledėjusio sniego pluta buvo dideli plyšiai, duobės ir šiaip tuštumos. Gajima buvo tikėtis ant kiekvieno žingsnio įlūžt. Bet apsiėjo laimingai. Įlūžo tik vienas vyras ir du šunes, bet buvo išgelbėti. Vienok bjauriausias kelias buvo per ledyną, kurį jie pavadino «Vėlijo Šokių Svetaine».

DRAUGIJŲ GYVENIMAS.

Soc. partijos vienijasi.

Visame civilizuotame ar da besicivilizuotajame pasaulyje patėmijame socializmo įtekmę. Viena iš svarbesniųjų reformų, kurių socialistai reikalauja, — tai pensija laike bedarbės. Ta reforma yra jau pilnoj veikmėje tuluose Francijos ir Belgijos miestuose, ir visos Europos darbininkai, skatinami socialistų, išreikalauja sau bedarbės pensiją. Anuose Francijos ir Belgijos miestuose pusė imama iš miestų ūdo, o pusė darbininkai sumoka į bedarbės pensijos fondą. Francijoj parlamentas užbalsavo, net kad iš valstijos ūdo būtų pridėdama bedarbių pensijai, jeigu be to darbininkai negalėtų pragyvent, sustojus darbams.

Kaip žinoma, yra įvairių skirtingų spalvų socialistų partijos, kurios skiriasi ant tųjų teorijos punktų. Dabar, vienok, tos partijos pradeda vienytis. Jeigu kurios teorietiškuose klausimuose da ir neausitais, tai vietiek susivienija praktiškuose klausimuose. Amerikos ir Vokietijos soc. partijos palyginamai yra gana liuosos nuo vaidų. Francuzų soc. partijos, išskyrus Neprigulminguosius Socialistus, susivienijo 1903 m., bet Francijoj susivienijo socialistų spēkos vis da turi vesti kovą su syndykalistais, šalininkais tiesioginio veiksmo — direct action. Anglijoj buvo didelė spraga tarp Socialdemokratiškos Federacijos, paties kraštutinio marksistų sparno, ir Neprigulmingos Darbo partijos, kuri buvo didžiausia socialistiška spēka Anglijoj ir kuri arti rišasi su darbo utijomis. Bet dabar jau Socialdemokratiška Federacija, Neprigulminga Darbo partija, Clarion Scouts ir kelios kitos buvusios neprigulmingos grupos susivienijo į vieną Anglų Socialistų partiją. Federacija pasidarė kairesnė, o Neprigulminga Darbo partija biskį dešinesnė ir tokiu budu susitaikyta. Canadoj buvo Rytų ir Vakarų Socialistų partijos, kurios dažnai negalėdavo susitaikyti tarp savęs; vienok per pastaruosius rinkimus jiedvi susivienijo į vieną tvirtą soc organizaciją.

Mažutėje Portugalijoje respublikoje ir Ispanijoje socialistų įtekmė vis didinasi.

Sveicarijoj yra devyni socialistai atstovai. Graikijos, Turkijos ir Balkanų pussalio viešpatystėlių socialistai rengiasi laikyti bendrą kongresą Konstantinopolyj, kad užprotestavus prieš Europos viešpatyčių pasikėsinimą ant Turkijos dielybės.

8 Jankis 350 Newark St.

Vietoj ruožų.

Už lango vėjas kaukdamas, švilpdamas visu smarkumu daužo langinčias; sniegas cinantlems ir važiuojantiems čirška; šaltis spigina. Žmonių ant gatvės visai mažai. Kambaryje, kuriame sėdėjo jis, ir šilta ir švaru; apkrauta aplinkui įvairiais popieriais—su visokiais reikalais—šeimyninkavimo reikalais. Neatėjo jam tuom pečių galvą mintis, kad tokiam ore yra žmonės, kurie neturi kuom pečių pakurenti, neturi ką valgyti nei kuo šilčiau apsirengti. Jis užsiėmęs savo reikalais...

Įeina į jo kambarį žmogysta: vyras amžiaus apie 40 metų; apiplyšęs, apsvilkęs vienu trumpu žakėteliu, be pirštinių, iš čebatų išlindę kojų pirštai. Veidas didelis su įdubusiais žandais; dideliai nusiėmęs.

— Ar tamsta šeimyninkas? — paklausė nedrąsiai.

— Taip aš, — atsakė jis, — ko tamstai reikia?

— Susimildamas tamsta duok man rodą, — pradėjo nusigandusiu ir verkiandiu balsu skubiai kalbėti, — matai tamsta, koks lauke o ras, o mano moteris ir mažai dukrelė neturi ko valgyti ir nei kuom kambario apšildyti. Štai gavau notą nuo namų savininko, kad tuojau išsikraustyčiau, jei už dviejų dienų neužsimokėsiu. Aš jau devintas mėnuo, kaip negaliu gauti darbo. Išpradžių, kaip susitraikavo visa fabrika, tai ir aš skykiu su visais straikavau; pasakojo, kaip pasibaigs straikas, tuomet vėl galėsiu dirbti. Bet dabar, pasibaigus straikai, tą fabriką visai uždarė, o kitur jokiū būdu negaliu gauti darbo; einu kožną dieną nuo anksti ryto iki vakarui pas fabriką ir vis veltui. Ką dabar turiu daryti?

— Tamsta užduodi man tokį klausimą, kurio ir išristi negalima. Juk daugumas žmonių dabar to klame padėjime. Nusiramink tamsta.

— Ne, aš negaliu nusiraminti, dabar nežinau, ką turio daryti. Pamišyk tamsta tokiam šaltėje lėšmės mano šeimyni iš stulbio. Kur aš pasidėsiu?... Aš negaliu daugiau matyti mano žmoną verkiant ir plaukus nuo galvos raujant... Ką aš turio daryti?... Duok rodą, tamsta...

Jo balsas skambėjo išgąstingai, o per veidus riedėjo ašaros. Klausytojas norėjo kasžiną sakyti, bet rodosi kimšte kas užkimšo burną, nieko negalėjo ištartti. Nelaimingas tęsė toliau:

— Tamsta, aš ne valkata, aš noriu gyventi, noriu gėlbėti mano mylimą žmoną, mano vienatinę mažą dukrelę, bet negaliu. Tamsta matai, kaip mano širdis verkia... Aš kalbu tikrą teisybę... Jei aš negausiu jokios išgelbėjimos rodos, namo daugiau nebegrįšiu, geriau eisiu ant geležinkelio, atsigulsiu ant rėlių, lai sutrina mane traukinys į šmotelius. O mano žmona ir dukrelė lai gyvena, kaip sau nori. Daugiau kantrybės ir energijos aš jau neturiu...

— Kiek tamstai tuojau reikia, kad pragyventi kelias dienas ir kad neišmestų iš stubost?

— Ką apie tai ir kalbėti, kas man duos, kas užsitikės, kad aš kada nors atiduosiu... Vilties jokios neturiu, kad man kas pagelbėtų...

— Štai tamsta, imk keliatą dolerių, — tarė jis nelaimingam, — ir eik tuojau namo, parnešk valgyti savo šeimynai, nuramink juos ir pats buk ramus...

— O tamsta, aš neturiu drąsos imti tų pinigų... aš nemoku, kaip tamstai dėkavoti... Tamsta išgelbėjai mane ir mano šeimos gyvastį... Kuom aš galėsiu tamstai atlyginti?...

— Imk tuos pinigus ir skubėk greitai pas savo žmoną ir dukrelę, — tarė jo prietelis.

— Ačiū, ačiū! Aš neturiu žodžių, nemoku tamstai kaip dėkavoti už tokį malonumą ir žmogišką meilę... Išėjo per duris ir kuone tekinas nubėgo link namų...

APŽVALGA.

TAUTIŠKOS DVASIOS MOKYKLOS

«Patrijotiškos» dvasios vyrų *Vienybėje* Lietuvinkų ragina lietuvius, kad leistų savo vaikus į lietuviškas mokyklas, kokios jos ten nebūtų. Amerikoj nėra kitokių lietuviškų vaikams mokyklų, kaip tik parapijinės. Jose už mokytojus ir mokytojas paprastai esti zakristijonal, vargonininkai ir kuniginės mergos. Mažai ten ko daugiau išmokinama, apart poterių. Bet kaip mokinama! — Tiesiog meškiškai. Vaikams linijomis delnai žvėriškai plekiami, lazdomis pirštų krumpliai daužomi. Kai kur vaikučiams pakasojama drapanėlės ir per apatinius diržais čalžoma.

Phladelphijoj tokia pavyzdinga tautiška-parapijinė mokykla yra prie šv. Kazio bažnyčios. Tarp kitų «mokytojų» joj mokytojauja ir zakristijonas Simonas Kvietkus. Liniją šioj mokykloj visi lietuviški mokytojai visai laisvai vartoja, lygindami vaikams pečius ir kaitindami delnus, bet Kvietkus (vedė lietuviškai-tėvišką bausmę—jis vartoja diržą su sakčia įvaramų vaikams į galvą «dvasios šventos ir pometies»). Andai jis kliausoju nutvėrė Narbutų 11 kos metų mergaitę, užvertė dreselę ir taip savo diržo sakčia sukapojo mergaitę užpakalį, kad ji kelias savaites nešiojo mėlynas žymes.

Bažnytinės mokyklos visur maždaug tokios. Ir jei jos jau kamtinka, tai tik suaugusiems musų «patrijotams», o ne vaikams.

SENBERGEMS IR SENBERNIAMS VIENUOLYNO!

Kn. Saurusaitis jau nuo seniai per *Drąsų* kalba apie įsteigimą lietuviams vienuolyno. Jis sako, reikia sąaugusiems vienuolyno todėl, kad šv. Kazio vienuolynas subrendusių neprima, o nežinant angliškos kalbos, kituose vienuolynuose lietuviams nėra vietos. Kn. Saurusaitis rašo, kad tuos jaunikaitis iš Chicagos prižadėjo duoti kelis šimtus vienuolyno įrengimui, jei ateiras kunigas, kuris tą dalyką paremtų. Dabar kn. Saurusaitis deda 500 dol. ir duoda «lotą» vienuolynui.

Lietuvos Žinios apie tą vienuolyno biznį šitaip pastebi: «Dabar jau susirado ir kunigas ir, gal but, musų senbernal ir senbergės neužilgo galės netik davatkomis ir davatkinais pastoti, bet ir vienuoliais...»

Kad tik turėdami savo tautiškus vienuolynus, nesulauktume ir savo «liodorų», «Rasputinų» ir «Macocho»....

«MOTERŲ LAIKRAŠTIS».

Dilygėse jau kelintas numeris, kaip įvesta moterų skyrius, pavadinamas «Moterų Laikraščiu». Jį veda Dr. J.T. Baltrušaitienė. Apart paprastų žinių iš moterų gyvenimo, čia telpa labai naudingi patarimai moterims apie penėjimą ir auginimą vaikų, apie higieniška moterims užsilaukymą ir t. p. Moteris, turinčios kokius savo klausimus, gali gauti nuo Dr. Baltrušaitienės atsakymą per «Moterų Laikraštį».

A. A. G. BALTAKYS.

Lietuva praneša, kad nusižudė karbolinė rugščia Chicagoj tas žinomas elininkas, pasirašydavęs G. B. Raitelis, buvęs «Amerikos Žinių» redaktorius.

Nemalonic tai žinios, kad inteligentiški žmonės ipuola į mirtiną melancholiją ir bereikalingai užbaigia jauną gyvenimą.

Už lango vėjas mažiau trankė langinčias, šaltis sumažėjo ir sniegas mažiau čirškėjo. Nutilo gamta. Jis pasilikęs vienas ilgai, pasirėmęs, galvojo apie to nelaimingą žmogaus padėjimą. Bet nusiramino, kaip pamislįjo, kad ir toj nelaimingoj šeimynoj nors ant valandėlės ramiau. Vėliau gavo žinią, kad jau tas žmogus dirba ir stengiasi, sučėdijęs, savo geradėjui atlyginti... Aušo savasaris... Bet da ne vargdieniams...

MOTERŲ SKYRIUS.

Profesionališka moteris.

Daug moterų gavo sau užsiėmimą visokiose profesijose. Moteris tapo daktarėmis, žurnalistėmis, artistėmis, mokytojomis ir advokatėmis. Daugeliui moterų tas rodėsi išsiliosavimu iš naminės vergovės.

Moteris, pirm negu ji gali tikt kokiai profesijai, turi praieiti ilgą ir dažnai daug lėšuojantį kursą. Tas ypatingai galima pasakyti apie daktarystę ir mokytojystę. Kada moteris pradeda savo profesionališką darbą, ji mislija, kad ras jame tulą laipenį liuosybės, kad ji kokiū tai būdu yra atsitolinusi nuo alginųjų darbininkių kliaos ir turi galę neprigulmingai pasirinkti darbo aplinkybes.

Bet, kada geriau pasižiuri į tokios moteries padėjimą, tai turi pamatyti, kad ji turi klaidingą nuomonę apie savo draugijinį stovį. Žurnalistė, lygiai kaip dirbtuvės darbininkė, turi susirasti sau darbdavį. Jeigu ji gauna darbą prie kokio laikraščio ar žurnalo, ji atranda, kad laikraščiai yra taip vedami, kad apgynus viešpataujančią kliausą; kad jie yra politiškos mašinos organai ir kad ji turi savo straipsnius rašyti taip, kad patiktų darbdaviui, jeigu ji nori palikti savo darbe. Ji pradeda laikraštinių darbą, manydama, kad galės laikraštyje išreikšti savo ypatą-individuališkumą, bet trumpu laiku atranda, kad ji turi priversti savo akis žiūrėti į dalykus iš tokio taško, iš kokio juos mato jos darbdavys. Ji nėra virtuvės vergė, bet ji yra kitos rūšies vergė, panaši į dirbtuvės vergę.

Profesionališkai moteriai sunku jaustis, kad ji yra toj pečioj kliaosj su visomis kitomis, Ji laikosi nuošaliai nuo dirbtuvų darbininkių, nesivienija su joms, tikėdama, kad jos padėjimas pastato ją keliais laipsniais augščiau už dirbtuvės moterį. Paimkim, pavyzdžiui, moterį daktarę. Jos praktikiavimas dažnai suveda ją į susidurimą su turtingais žmonėmis. Ji gali jausti, kad jos geresnis uždarbis priguli nuo tų žmonių. Ji turi jiems nusilenkti ir pataikauti, negali griežtai priešintis jų pažiūroms, jei nori su jais gerai gyventi ir buti jų daktarė. Taigi ar ji neprigulminga? Jokioj profesijoj nėra tokių smarkių lenktynių, kaip daktarystėj. Gal toki daktarė turi savo supratimus apie užlaikymą suuteiktų darbininkams daktarišką pagelbą uždyką; gal ji norėtų išsireikšti, jog kapitalistų kliausa savo godumu didžiai sutrumpina arba ir per pusę nuvertina darbininko amžį, bet ji apie tuos dalykus turi tylėti, bijodama susilaukti nemalonės iš pusės turtingųjų.

Galbut, kad aktorka skaitosi arčiau esanti prie dirbtuvinės darbininkės. Ji negali gauti darbo kitaip, kaip tik per tamtyčia agenturą. Jei ji nėra pragersejusi aktorka, ji turi priimti tokią algą, kokią jai darbdavys pasiulija. Ji turi užganėdinti lengvamislę publiką, o jeigu jos neužganėdins, tai greit neteks darbo. Ji pradeda savo darbą su augštu idealu mintyje, su noru aiškinti žmonėms, kas

yra geriausia gyvenime, bet trumpu laiku persitikrina, kad ji turi apsirubežiuoti vien tik pataikavimu darbdaviui ir užganėdinimu publikos. Kokiū tai būdu ji skiriasi nuo dirbtuvės darbininkės?

Mokytojos — tai labai skaitlinga kliausa profesionalinių darbininkių. Jos praleidžia ilgus metus, besirengdamos prie savo darbo, bet paskui atranda, kad toj profesijoj ne kaip galima gyventi — žmonių joj perdaug, o algos esti žemesnės, negu geros stenografistės arba namų apžiūrėtojo (janitorio). Jos taipgi dirba darbdaviui. Jos neturi laiko pritaikyti geresniusius auklėjimo ir mokinimo budus. Joms pavedama mokinti kokia 50-60 vaikų. Po kokių aštuonių mokytojavimo metų jos taip sunyksta, kaip moteris, dirbančios sunkius namų darbus ir po draug gimdančios vaikus. Jos darbas, kaip jis dabar pastatytas, padaro ją siaurų pažiūrų žmogysta — vis dėlto, kad ji negali savęs išsireikšti ir yra perdaug nukamuota darbu, kad galėtų nuošaliai da šviestis, tobulintis ir susidurti su įvairiais gyvenimo apsiereikšimais.

Scocijalizmo gi gadyneje mokytoja, aktorka, daktarė, laikraštinkė ir kitos galėtų save išsireikšti. Jos nebutų vien tik atbalsiais savo darbdavių. Jos gautų tokią algą, kokios jų darbas vertas. Jos butų paliuosuotos nuo lenktyniavimų savo profesijose. Dabar gi jos, priverstos lenktyniuoti, negali geriausiai atlikti savo užducijų ir savo profesijas turi paversti į toki tavorą, kokį geriausia pirktų lengvamislė publika.

Tarp dirbtuvės darbininkių ir profesionališkų darbininkių yra bendras reikalas. Perilgai yra profesionališkios moteris nenorėjo pripazinti to reikalo, o nenorėjo todėl, kad, budamos artimesniuose susidurimuose su kapitalistiška kliausa, jautėsi didesnėj prigulmybėj nuo tos kliaos ir atsidėjo ant jos mylistos. Nors visos profesionališkios moteris nuo seniai jautė šios tvarkos priespaudas ant savęs.

Scocijalizmas stovi už viską, kas yra geriausia moksle, literaturoj, draugijiniame ir šeimyniškame gyvenime. Jau laikas, kad profesionališkios moteris pradėtų rimčiau atsižvelgti į šią teisybę.

Deva Damajanti.

Chinietės smarkiai progresuoja

Negana to, kad moteris Chinijoj buvo žeminama ir skriaudžiama: ją da labiau chiniečiai vyrai norėjo atskirti nuo vyrų priversdami ją sau kojas varžyti.

Bet netoli jau laikas, kada turės išnykti Chinijoj mažos išvaržytos moterų kojos, kaip ir mažos Amerikos moterų smegenis. Moteris bus lygios vyrams prieš įstatymus.

Nuo 1906 m. chinietės išleidinėja savo laikraštį Pekine. Laikraštį yra skyrius, kur prieinamai išguldoma įvairios mokslo šakos.

Vis daugiau ir daugiau įsteigia moteriškų pradinųjų mokyklų. Moteris įvairiose vietose laiko viešus susirinkimus. Atsitinka, kad ir bendruose vyrų su moterimis susirinkimuose moteris vadovauja, buva pirmininkėmis ir tvarko susirinkimus.

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povyly.

— Ei, Povyly, tu toks kytras, tad papasakok man, ką tu manai apie Lawrenceo straiką?

— Ką aš manau? Aš manau, kad, nežiurint, kaip skaudžiai straikas neatsilieptų ant nelaimingųjų Lawrenceo vergų-darbininkių, vienok jis atneš didelę naudą darbininkių luomai: jis išmoks juos solidariškumo ir parodys, kas yra darbininkų priešai, o kas jų draugai.

— Kokį solidariškumą? Ar tai tu manai, kad išalkusiam darbininkui da kokie idealai gal but galvoj, kada pilvas gvolta šaukia?

— Lawrenceo darbininkų ir darbininkių pilvai niekada jokiu velyku neturėdavo, nes tu turi, dėde, nors tiek suprasti, kaip žmonės turėjo gyvent, uždirbdami po 4-5-6 dol. į savaitę, kada randos roikia mokėt 2 ar 3 dol., bulvių «pakas» yra 50c., mėsos apipuvusios sveras 20-25c., sviesto sveras 40c., drabužis, apautuvos ir viskas neapsakomai brangu, ak, jau turi suprasti, kad jie ir dirbdami tik pusėdžiai slankiojo arba džiaugėsi pilvą prigavę kokiais ridikais arba nuo turtingųjų stalų numestais skrampliais...

— Bet, išėję ant straiko, jie nei tiek negaus, ir dabar už tai visai neėdė tur valkietis...

— Jei darbininkai yra lemta mirt badu, tai geriau mirt kovoj už savo tiesas, ne laizaujant čebatus ir kraunant turtą savo skrlaudikams. Tą suprato ir Lawrenceo darbininkai, suprato dabar. Pirmiau jie negalėjo to suprast, negalėjo matyt. Kalbėtojas po kalbėtoju buvo siuščiamas į Lawrenceą supažindint darbininkus su jų reikalais, suorganizuot juos į socijalistų kuopas, padaryt juos mislijančiais žmonėmis, kad nebutų ilgiau mechaniškai vergais savo engejų. Tie organizatoriai, kaip lietuviai, taip ir kitų tautų, buvo sūtinami šaltai, svetainėse budavo daugiau langų, kaip klausytojų. Bet skurdas veikė savo... Senlaus, pasinaudodama chaosu ir sumišimu, pasinaudodama aštriais skurdos nagais, juodoji armija — Stepono VI, Morozios, Stepono VIII, Jono XII, Benedikto IX ir Aleksandro VI — mulkino vargšus po mirtinomis cackomis, kada nuo nuvargusių darbininkų kaulų gislos ir raumenis trupejo. Skurdžiai statė rumus savo mulkinimui, auklėjo burius isipenėjusių kiaulių, o patis skurdo, vargo, maudės našarose ir nedateklųjų... Bet tamsioji armija sugebėjo vis užlaikyt fanatizmo ploščelį, užmetus ant skurdžių akių, kaldama jiems į galvas persėnėjusias, kvallas pasakas, kad tik spindulėlius gyvenimo ir šviestos sulaukyt toliau nuo skurdžių minios. Jiem sekės, bet ir skurdžiai pradėjo jaust...

— Ei, ei, Povyly, ar tu stunti, tu vėl jau kunigus imi į pučą.

— Tai ką, ar jie neužsipelnot Per dienas nieko nedirbdami, mis-

dami iš darbininkų kruvino delnų jie vietoj mokyti, organizuoti darbininkus, mulkino ir dezorganizavo, sklaidė jų spēkas ir kiršiuos tarp savęs...

— Jau tas perdaug, Povyly. Kas perdaug, tai perdaug! Kur kame, kaip jie kiršino ir sklaidė darbininkus?

— Ar eini į bažnyčią, dėde?

— Sur, kas nedėdien ir stoviu, kol davatkos karunką baig giedot!

— Tai tu girdėjęs esi ne vien kunigų pamokslą. Ar kobrų nau dai gali but bjaurėsnai ir keblu bijėnos šlykštesnis už jų pludimant socijalistų?

— Tai jų bžnis, Povyly. Jie duoną iš to valgo, kad bedievių engt ir akėt.

— Bet ar jie engla bedievių? Jie drasko įjėgas ir vionybės tarp darbo žmonių. Tarp kitų politiškoj partijoj, labiausiai republikonų, yra milijonai bedievių. Prez. Taftas juokiasi iš jų pasak apie Kristaus dievystę. Milijonai yra jam panašių. Ingersoll, didžiausias bedievis praicito šimtučio, buvo republikonu. Kodėl jie neplūsta jų?

— Well, jie spakaini bedieviai, neakėja kunigų taip, knai jųs, socijalistai, nors ir but jus mažiau. Pagaliaus, jūs tokį įsūtę, gatavi žmogų tuoį iš kalio vartyt, jei jus kuomu nepatinka...

— Gatavi, bet nei vieno nerom. Męs gatavi stot už savo tiesas vyriškai, ne taip iš pasak kaip bažnyčios auklėtiniai. Atmeni McNamaras? Abudu kande demokratai ir katalikų bažnyčios vaikai. Kodėl kunigija nepradedatiek demokratų? Bet ne, dėde. Ne bedievytė ir ne nedori pasielgimai tulų narių vienos ar kitos partijos priverčia kunigiją, kaip alkanų vilkų rują, staugt, pamūstis socijalistai. Ji mato daugiau išmato socijalistų pastangas vienyt darbininkus po vienu vėliav, supažindint juos su jų reikalais, pabudint juos, kad jie pradėtų jausties esanti gyvais ir pradėtų reikalaut sau dalies, kaipp žmogės, savo tiesos gyvent ir džiaugties gyvenimu. Bet tokie darbininkų žingsniai yra bailsūs tiesos kurte šiandien palociuose, pabuduotose ant skurdžių kaulų, iš pūno keliko traukia gyvenimo vėly išsunkta iš skurdžių kraujo ir aburų. Ir todėl tą kunigų luomą pasišaukia sau į pagelbą profilitišgumui ir pakvaišelių gauja, kas ši įvairiais mythais, pasakomis vaikiškais bauginimais pastengęsuparalyžuot skurdžių prota ir prilaikyt juos vergais ir ant toliau.

— Ak, kas-nors tur dar dirbt, Povyly!...

— Kas nor gyvent, tas tur dirbt, tas tur duot ką-nors pasiauliu, pakol jis tur tiesą nuo pasiaulio reikalaut ko-nors atgal. Tai, matai, dėde, kodėl skurdai lėjo užsilikt ir isponavot dar-

Darbininkų

12 saus. prasidėjo aušakė neperšalęs ir aušdumas. Ir, l darbo su ka, pusė tvirtina gali, kad p priešu kariau pėsi prie sav blinkų — k kovos dėl jų, kovos už duo niukų prisidė žių 25,000 ir, dara ir draša, ti ir išreikšti čiajį sistemą šaltį ir alkį, visame kame. jimas yra jų vienybėje. J čių savinika pastangos — vienybe. Pa našaus nedar akly draugij sia — ginkli tam, kad už «varką». O kada darbin lauti net žu policija suloi kyme darbo Antra įstaiga yra tam, ka «pavojaus». C tuomet, kada suprasti, jog valių vietoj t na, o kas tr piera, vadin kraščiu. Vis mental atliek jie vienybės ginklu išvaik minias išalkėjimus drages dus, kartai prašančius d treti gi ben kiek tik mo «tautiška» id supjudo tarų tas labai ar toki darbą t (isskyrus lab apmokėti, žir ninkų uždirb apmokami k Bet taigpi. Prie tokių ne lim nepriskai *Vienybės Liet sidėjo prie ninkų tarpe.*

— Bet, g bavodamas, a zios satrapus žino kur nuo tavęs klausia

— Visai priezastis, i palaikymo au lėdo žmonėm to, kur amžit kaip dulkė. tizmo grivi ratasi darbin janti suvie

— Tai, kaip šv. Jurg ar net...

— Lai b žiurėk dabar si 14 įvairių viso pasaulio visokių parv garsus skirti dangaus ir p gai, mullos, presbyterai i no juos prilai bininkai išsp

— Kaip nasrų, kad r jos balsas ger

— Ir šia bininkai nei kalbų ir tik darbininkais tiesų. Jų ba kelių dešimčių džiū, dangau vo, bet ir šiu

Darbininkų sądaros kopinėtojai.

12 sausio Lawrence, Mass., prasidėjo audėjų straikas. Jį iššaukė neperkenčiamas gyvenimo sąlygos ir audinių savininkų godumas. Ir, kaip paprastai, kovoj darbu su kapitalu, viena ir kita pusė tvirtina savo spėkas, kaip tik gali, kad pasekmingiau su savo priešu kariauti. Darbininkai kreipėsi prieš save bendrą — kitų darbininkų — kad šie prisidėjo prie kovos dėl jų visų bendro tikslo — kovos už duoną. Daugybė darbininkų prisidėjo, padarydami skaičių 25,000 ir, apsiginklavę savo sądara ir drąsa, pradėjo demonstruoti ir išreikšti protestą prieš esančiąją sistemą, kuri skiria vienems šaltį ir alkį, o kitiems — perfektių valmėkame. Darbininkų laimėjimas yra jų pačių susipratime ir vienybėje. Tą gerai žino audinių savininkai. Ir jų pirmiausias pastangos — suardyti darbininkų vienybę. Patįs jie nieko tam pašaus nedaro, nes turi likvaliai akli draugijos išperu. Pirmučiausia — ginkluota policija; ji yra tam, kad užlaikyti tarp žmonių „tvarką“. O „tvarka“ yra tuomet, kada darbininkai nediršta reikalaujanti net žmogaus vardo. Taigi policija sulosė pirmutinę rolę laikyme darbo žmonių vergystėje. Antra įstaiga — tai kariumenė; ji yra tam, kad apsaugoti šalį nuo „pavojaus“. O „pavojus“ šaliai yra tuomet, kada darbininkai pradeda suprasti, jog jau pakako jies naujų vietų buti. Trečia įstaiga — na, o kas trečia? Trečia, tai policia, vadinama buržuazisku laikraščiu. Visi šie minėti trys elementai atlieka savo dalį darbininkų vienybės kopinėjime. Vieni ginklu išvaiko demonstruojančius minias išalkėliu, kiti sukčia į kalėjimus drąsesniusius straiko vadus, kartais gi nepaklusnius ir prašančius duonos pristiną švinu; tretii gi bent aploja straikerius, kiek tik moka, o istikiėjusius i „tautišką“ ideja darbininkus dği supjudo tarp savęs; o kapitalistai labai ant sveikatos. Bet už „tokį darbą“ tie trys broliai gauna (išskyrus labai išimtinus atvejus) apmokėti, žinoma, tų pačių darbininkų uždirbtas pinigas. Tai yra apmokami kapitalo talkininkai. Bet taipgi yra ir neapmokamų. Prie tokių neapmokamų mes negalim nepriskaijyti musų močiutės Vieniybės Lietuvinkų. Ji irgi prisidėjo prie kopinėjimo Lawrence

straikerių sądaros. O galu eiti i laižybas kad ir su pačiu Draugo redaktorium Kaupu, pasmerkusiu žmones, reikalaujančius duonos — sakau — galu eiti i laižybas, kad eramaus konservatizmo apaštalas. Vieniybės Lietuvinkų negavo nei špits nuo Woollen kompanijos — o betgi padėjo sėti nesutikimus tarp žmonių, kurie pirmutiniai puolėsi straikerius gelbėti. Kad prasidėjo straikas, tai, kiek man žinoma, Bostono ir aplinkės lietuviai socialistai sukruzo rinkti aukas, ar tai ant viešų susirinkimų ar tai eidami grūčia nuo grūčios. Tuojaus pradėjo ir tolimesniuose miestuose karštai darbuotis, kad padėti kuomi-nors reikalaujantiems pagalbos straikeriams. Ir kas? Vieniybės L. redakcija prisikolektuoja nuo visokių „komitetų“ parašų ir šaukia: „Štai kaip socialistai užjaučia straiķiu — nei prakalbų neatvažiuoja sakyti... Ar kas išpejo žiū skeretiniojimo tikslą? Jis aiškus. Ve, kaip aš, Vieniybės L., rūpinosi straiķiu! Brooklyne „tautiškoj karčiamoj“ ramiai sėdžiu, bet rėkti pajieglu — ir butinai pastatysiu ant savo — atgrasinsiu socialistus, kad jie straiķerius neseļptų. Tam tikslui V.L. pasišaukia sau i pagelbą nedarugusią moteriškę, kurią net ant pagrindų pastatė plepėti, kad lietuviai socialistai neremia straiķio. Nedyvas, todėl, kad kartais socialistai sako, jog besąmoninga pinigus mėtyti ant prenumeravimo tokių raštalaikių, kurie iš darbininkų tunka ir kartu tyčiojasi. Anglai socialistai ir taip-pat sako. Ir tą matome visi: kuomet reikalinga didžiausios sutarties, kad padėti straiķeriams, tad geltonoj spauda, koku liėžuviu ji ten nešneketų — anglisku, rusisku ar lietuvisku, — visuomet prisideda prie kopinėjimo darbininkų sądaros, ne vienu, tai kitu budu. Darbininkai privalo pažinti savo suvadziotojus! J. Stasiulevičius.

Pažvelg į save, darbininke.

Tu, darbininke, sėji ir apdirbi, bet kiti suvalo. Tu kitiem sukrauji kapitalą, bet pats neturi nieko. Tu išbudavojai palocius, bet pats gyveni pašurėje. Tu prikrovei klėtis javų, o pats valgai pelus. Tu išaudai puikiausius audeklus ir siuvi iš jų puikias drapanas, o pats nudrįskęs vaikščioji. Tu padarai šaudykles, kad šaudyti savo brolius, kurie pareikalau nuo savo skriaudėjo geresnės užmokėties, doresnio palaikymo savo gyvasties. Tu renki atstovus i kongresą, bet tu jų neturi. Tu juos renki užtarimui savęs, bet vietoj gauti užtarimą, apturi skaudžiausias skriaudas. Tu turi balsą, bet nežinai, kaip jį suvartoti. Vietoj balsuoti už savo luomos prietelius socialistus, tu balsuoji už savo nevidonus republikonus bei demokratų; tu parduodi jiems už alaus stiklą save, savo pačią ir vaikus. Tu padarai pianus, bet tu jų neturi ir nemoki jais skambinti ir jie tavęs nelinksmina. Tu apdarai knygas, išbudavojai knygnus; kodėl tu i juos nesilankai? Nes tau nėra laiko. Tu turi visą laiką dirbti, kad užsidirbtai sau ant pragyvenimo. Tu išbudavojai fabrikas, išdirbai mašinas, bet tu jų neturi, nes kapitalistų saujalė laiko apžioję savo nasruose. Tu išbudavojai mokyklas, universitetus, bet tu pats ir tavo vaikai pasilieka didžiausioj tamsybėj, nes tavo vaikas, vos sukakęs 14 metų, turi eiti i dirbtuvę ir už duoną parduoti savo jauną da nesubudėjus organizmėli. Tu iškasi angli iš žemės, bet pats tankiai šalti kenti, nes neturi už ką jos nusipirkti. Tu iškasi ir apdirbi brangakmenius, bet pats jų neturi, o kapitalisto šunės apkrauti jais. Tu išbudavojai puikiausius viešbučius ir valgyklas, bet tu ten nevalgai ir nebūvi, — turi tankiai ant lauko buti ir išviedruko valgyti sušalusį, vėjo supustą valgį. Tu ištisei puikias gatves ir vieškelius, bet tau uždrausta ten prakalbas laikyti, jei nori parodyti miniai bausį kapitalistišką išnaudojimą. Tu iškasei brangius metalus, bet pats nešioji stiklo karielius ir vielos (drato) rėtelius. Pažvelg, darbininke, i savo atliktus darbus. Kodėl tu jais nesinaudoj? Dėlto, kad tu vis manai, kupk tau dievas išmes iš dangaus beklabus duonos ir maišus pinigų. Tas tau taip yra kunigijos ikalta i galvą: melstis, išnaudojams nusileisti, nenorėti didelių turtų ant žemės, o tik pasmerkimo gyvenimo ten kur išsvajotose dausose. Tik da vergiškaiau duok ant mišiu, ant bažnyčios, o tau dievas atiduos šimteriopai. Taip, darbininke, tu atsidanti ant dievų, kunigų ir kapitalistų malonės ir užmiršti, kad tavo išganymas priguli vientik nuo tavęs paties, nuo tavo kovos. Kučinskų Teodoras.

Darbo vienodumas ir ilgis.

Mašinos išsivystė; vienas darbininkas dabar daugiau padaro, negu pirmiau, rankomis dirbdami, padarydavo keli desėtkai darbininkų. Kur pirmiau darbininkas padarydavo visą kokį daiktą, ten dabar jis tedaro tiktai vieną kokią daikto dalį. Pirmiau batsiuvys pasindavo visus batus. Jis pradėdavo juos ir pabaigdavo ir matydavo gatavą savo rankų darbą. Dabar gi jis atlieka tik kelintą dešimtą bato dalį ir dirba tą pačią dalį atvejais: ar tai antkurpalio mauna, ar tai padus iškerta, ar tai juos prisiuva, ar tai tik šniurelius varsto ir tt., o savo užbaigto darbo čielo daikto, gatavo vartojimui, jis nemato. Dabartinis batų dirbtuvės darbininkas negali vadintis batsiuviu-šiaučiuom, o tik dalimi mašinos, kuri padaro batus. Kas dedasi batų suivimo darbe, tas pats yra ir šimtuose kitokių darbu, kur darbininkas visą laiką atlieka tiktai kokią menką darbo dalį ir daro paprastus judėjimus, nereikalaujančius galvojiom. Tokiems darbams reikia tik įpratimo ir atidos. Judėjimai prie jų tokie paprasti, kad žmogus pakelkia tik mašinos patarnautojumi arba, kaip dabar neretai išsireiškia, gyva mašinos dalimi. Vienodumas judėjimų, kuriuos šiandieninis darbininkas yra priverstas atlikti prie mašinų, labai užkenkia darbininko dvasiai ir kūnui. Žmogaus sveikata reikalauja, kad jo visi sąnariai galėtų judėti. Tas, suprantama, negalimas dalykas prie šiandieninio išdirbystės išsivystymo. Žmonės turi atlikti vienus ir nuobodžius judėjimus prie mašinų. Turėtų būti tik sutrumpintos darbo valandos, o darbininkas, turėdamas daugiau lauso laiko, galėtų atsilsėti, išsilaivyti, pamąstyti; tokiu budu netinkamo darbo įtekmes jam negalėtų daug užkenkti. Vienok, be atsilūgimo i darbininkų sveikatą bei amžį, jie yra, it kokie kasyklų mūrai, varomi dirbti po dešimtį ar keļiolik valandų i dieną, kartais ir nedėlidieniais nėra paliosuoti nuo darbo. Tai gi nėra nei kalbos, kad darbininkas turi trumpu laiku nupulti fiziškai, bet randasi daugelis tokių, kurie mano, kad ilgos darbo valandos nekenkia darbininkų dorai. Deja, randasi ir tokių, kurie tvirtina, kad juo ilgiau darbininką laikysi prie sieto, tuo jis bus doresnis; esą, darbininkas, turėdamas per daug liuso laiko, išt virksta. Skaitytojui, turbūt, nereikia nei aiškinti, kad tai kapitalistų jų pačių filosofija, sumanyta jų pačių naudai ir darbininkų geresniam pasikinkimui. Vienok kodėl kapitalistai sako, kad darbininkai išvirksta, jei jie turi daugiau liuso laiko? — Kapitalistų pasakyme yra gili prasmė, iš kurios darbininkas gali daug ko pasimokinti. Viena, kapitalistas, ilgiau versdamas darbininką dirbti, išrokuoja, kad darbininkas jam daugiau pelno padarys; o kita, kapitalistas žino, kad, jei darbininkui bus duota daugiau laiko, tai jis pradės galvoti, o to kapitalistas labiausiai ir bijosi. Ilgomis valandomis nukamuotas darbininkas, parėjęs iš darbo, esti nuvargęs, ir jam rupi tik kaip geriau pasilsėjus ir atgriebus savo fizišką spėkas; ant galo, dauguma darbininkų esti taip nuvargę, kad nei i galvą jiems negali ateiti kokios mintis apie apšvietimą, apie savo buvio pagrinimą, apie pagalvojimą apie savo žmogišką vertę. Ilgu darbu esti užmušami visi gilesni, kitnesni žmogaus sielos judėjimai; ir jis negali suprasti ir atjausti doresnių pasilinksmimų; kas jam preinama, tai šurkštų kuniški užsiganėdinimai — girtuoklystė, paleistuvystė ir t. p. Pertai, ištikrujui, ne trumpas, bet ilgas darbo valandos priveda darbininką prie ištvirkimo. Ilgos darbo valandos daug mažiau darbininkui t-kenktų, jei darbininko darbas būtų įvairesnis, jei jis galėtų vienas visą kokį daiktą daryti. Padarydamas čiel-

Ar galima šeimyninkavimą pvesti visuomenei.

Šiandieninio surėdymo tvarkos apgynejai labai dažnai mėgsta pasakoti, kad, jeigu, sulig socialistų reikalavimo, pavesti šeimyninkavimą visuomenei, tai visuomenės gyvenime ne tvarka, bet betvarkė — tikra anarchija turėtų įvykti. Ir prirodyti to priveda daug pavyzdžių iš bandymo tatau daryti. Pradžioje pereto metašimcio, daugelis visuomenės sugyvenimo tvarkos taisytojų jau suprato, kad nepadalinatas, bet suriunytas — socialistiškas šeimyninkavimas gali pralinti priežastis išnaudojimo, bet tų mastytojų ir reformatorių da nebuvo suprantama, kad toks suriunytas arba bendras socialistiškas šeimyninkavimas yra negalimu, pakol pamatu tokiame šeimyninkavimui nebus išdirbta visa eilė ekonomišku, politišku ir intelektuališku sąlygu. Tarpe tokių reformatorių didžiausiu entuzijustu bene buvo Robertas Owen, kuris labiausiai stengėsi įvykdyti visuomenę naują, socialistišką surėdymo tvarką, steigdamas draugijas ir kolonijas kooperativiškas. Ne visi tokie bandymai nusisekė, ir tose draugijose bei kolonijose, kur kooperativiškas šeimyninkavimu budas užsilaike, toli gražu da nereiške socialistiško surėdymo. Tačiau visgi prirodė, kad bendra išdirbystė yra galima, kad galima yra atskiras kapitalistų įstaigas pakeisti bendromis visuomenės įstaigomis. Tokie bandymai bendro šeimyninkavimo buvo daromi daugiasia pramonės srytyje. Buvo vienas bandymas ir žemdirbystėje. Žemdirbystės kooperativiška draugija, kuri gyvavo ir puikiai vystėsi pairo iš priežasties nelaimingo atsitikimo. Aple ją randame apsakymą p. Bray'o, kuris sako: „Irlandijoje p. Vandeleur savo dvare Ralahine įvykdė kooperativišką šeimyninkavimo budą. Nariais tos kooperacijos buvo žmonės iš žemiausio arių sluosnio, žmonės bėdiniaisi, nepakinkinti, tamsūs, sudemoralizuoti ir blogi; Vandeleur troško pavelti jų moralę ir pagerinti jų materijalini padėjimą, kad turėti iš jų gerus žemdirbius — ukininkus. Tam tikslui, pasiremdamas Oweno teorija, 1830 metais sutaisė jis — su talais patalsymais, prisitaikant prie aplinkybių — planą sukooperatavimui savo žemės. Apie 40 ukininkų — kitaip sakant, kaimo darbininkų — sutiko su jo sumanymais ir sutvėrė kooperativišką žemdirbių bendriją, kurios vadovu likosi patsai Vandeleur. Toji bendrija išėmė savo ramos na 618 angliskų akrų žemės; tame plotyje buvo 267 akrai pievos, 285 akrai aramosios žemės, 63½ — pel-

ninkų tarpe. — Bet, gerai Povyli, tu begaravodamas, anot tavęs, tuos Marozios satrapus, nuvažiavai velniai žino kur nuo straiķio, apie kurį aš tavęs klausiau. — Visai ne, aš tik paminėjau priežastis, kurios prisidėjo prie palaikymo aplinkybių, kurios dalelė žmonėms priėti prie to punkto, kur amžiu kvailinimo užtvara, kaip dulkė, praayko, o ant fanatizmo griuvusių pasirodė susipratusi darbininkų minia, reikalaujanti savo tiesų. — Tai, pagal tave, Povyli, kaip šv. Jurgis pergalėjo smaką, ar ne... — Lai buna ir taip. Bet pažinūrė dabar i Lawrenceą. Ten ras 14 įvairių tautų, gal daugiau, iš viso pasaulio kraštų. Jų odos yra visokių parvų, o balsai išduoda garsus skirtingų kalbų. Įvairūs dangaus ir peklų agentai — kunigai, mullos, rabiniai, pastoriai, presbyterai ir ministriai — mėglinuos prilaikyti vergijoj, bet darbininkai išsprudo jiems... — Kaip tas suris iš varnos masrų, kad norėjo parodyt, koks jos balsas geras? — Ir šiandien Lawrenceo darbininkai nežino skirto mo tautų, kalbų ir tikėjimų. Jie yra visi darbininkais ir reikalauja savų tiesų. Jų balsas atsiliepė i ausis keliu dešimčių milijonų kitų skurdžių, dauguma iš ištų soundarlavo, bet ir šie pradėjo tiest jiems

pagelbos rankas. Lawrenceo nelaimė pagimdė tarp Amerikos darbininkų solidariskumą. — Bet kas iš tušcio tavo šolderišku mo, kad pilvas kelia maištą? — Ne tuščias jis, dėde, ne tuščias. Tukstančiai darbininkų namelių atidarė savo duris ir sušuko lawrenciečiams: „Kovokit, kurie galit, o savo mažukus atiduokit mums, mes rupinsimės, kol jų išlaimėsite“. Tukstančiai kitų renkasi i svėtines ir klauso socialistų prakalbų, kurie yra Lawrenceo straiķerių karščiausiai gelbėtojai; sudeda tukstančius dolerių aukų, ir, rodos, viso pasaulio susipratusieje ir susiprantaantieje darbininkai garstu, visą orą perimančiu balsu šaukia kovojantiems Lawrenceo didvyrams ir didmoterims: „Laikykitės iki galui! Musų milijonai, mes su jumis. Neklausiam mes, kokios jūs tautos ar tikėjimo, mes žinom, kad jūs esat darbininkai ir todėl mes esam su jumis iki galui — kol Randonasis Papartis Tarptautiškojo Socializmo nepa-naikins priežastis, kurios daro veik viso pasaulio gyventojus nelaimingais mažumos vergais. — Tu iškalbėjai, Povyli, kaip melničia. Traukiu aš „zadušnų“, negaliu toliau beklaupti tavo pamokslu, bet buk rytoj čia; aš turėsiu dėl tavęs biskutį karčiąjų pipirų pakrimtį. — All right, dėde. Tik buk trezvas. Parė iš Pažvelgio.

Klaidingas manymas.

Vieni, pasijutę ne savo vietoj, pameta Sąjungą; kiti, nesupradingami vertės ir tikro reikalo prigulėt, atsitraukia, tretii, igasdinti kunigų, bijosi stot i musų tarpą, i kovotojų eiles, ir tt. Kaip man teko patirt, nekuriė iš darbininkų tik taip sutinge, nors jau ir atsikratė prietarų ir baimės; šitie taip sau šaltai žiuri i darbininkų kovą. rodos, laukia, kad kas kitas išliuosuotų darbo luomą nuo verguvės, šalčio ir bado. Daug mes turime prijautėjų, bet bėda, kad jie susnude, nedaro, ką jaučia esant geru darbu darbininkų kliausi. Jie mato, kad šis surėdymas netikęs, jie laukia jo persikeitimo, bet patis nei galo piršto neprikiaisi prie perkeitimo net-mtos drauginės sistemos. Tokie mano, kad viskas pats savimi, be darbo, be triuso, jiems besėdinat karčiamose, ims ir persikeis. Riti gi neturi doros minties ir sako: socialistai tiesą kalba ir jų laikraščiai teisingai rašo apie viską, bet kad mes žinom, jog mes da nesulauksim socializmo, tai kam mums pri-

gulėt prie kokių ten socialistų partijų ir sąjungų ir da numest keliatą dolerių. Šitokių aš užklausu: Ar jums geriau taip sau snaut ir pasiduot likimui? Jeigu visi tik taip butų manę ir laukę, tai šiandien neturėtume ne tiek liuosybės, kaip dabar; kunigija su savo šventomis inkvizicijomis da tebesėdėtų ant žmonių sprandų, kaip „auksiniuose“ bažnyčios amžiuose. Draugai darbininkai, ar mes jau dėlto neturim stot i kovotojų eiles, kad nesitikim sulaukt geresnių laikų? Tai butų labai klaidinga ir žema mintis. Jeigu tik visi greit svienytime savo mintis ir spėkas, tai ir mes patis sulauktume geresnio laikmečio. Jeigu mes nesulauksim, tai sulauks musų vaikeliai, draugai, pažįstami. Ar tai jiems turime pavydėti? Męs, nu-stoję, vilties snaudžiame, tai musų išnaudojotai tuom džiaugiasi ir tyčiojasi iš musų. Jeigu žmogus kartą stoji i kovotojų eiles, tai jis neturi nusigast jokių baidyklų, jokių apjuokimų ir laikytis iki galo. Atsimenu gerai, kaip musų miestelyj turėjome narių apie 80; dėl mažo miestelio tai nemaža. Po kalbų vieno kalbėtojoj, gerai išaiškiausio socializmą, prisirašė apie tuozinas moterų ir du kartu tiek vyrų. Buvome nudžiugę, kad galėsime daug gero nuveikt, bet džiaugsmas buvo neilgai. Moteris pirmiausia išdilo iš musų knopos, liko tik trys. Toliau visi pristojusieje smuklininkai pasijuto ne savo vietoje. Mat, buvo visi laisvesnieje smuklininkai prisirašę, manydami, kad socialistai pas juos paliks paskutinius centus, nepažvelgdami i savo gyvenimo reikalus, vien už tai, kad smuklininkai užsimokės po 25 c. mėnesy i kuopą. Bet, matydami, kad apšviestiesnis darbininkas labiau vengia girtuoklystės, jie rankas pakratė ir pasakė, kad jiems nėra jokios naudos iš to socializmo, ir atsitraukė. Tiesa, jie negali gerai jaustis socialistų eilėse, nes smuklininkai gyvena iš negero darbo, iš nuodijimo ir kvailumo žmonių. Bet kodėl musų moteris traukiasi nuo socializmo-vietoj eit prie jo ir remti jį? Ar jos neįtaujia tam tikram kelini, kuriuo, jei nei jos pačios, jei ne jų vyrai, tai vaikai turės eiti prie pasiliuosavimo iš bjaurios vergijos? Ar jos nenori, kad jų vaikai butų laimingesniais už savo tėvus? Ar jos nemato, jog jų pareiga taisyti kelią savo vaikeliams? Ya moterų, kurių vyrai nenori daleist joms prigulėt prie Sąjungos ir lankytis susirinkimuose; yra tokių vyrų, kurie nenori daleist material užsimokėt po 25 c. mėnesy i kuopą; kitąsyk abiem rodos perskaudu prigulėt — reikia mokėt 50 centų mėnesy, o ir du numeriai „Kovos“ nereikalingi. Nors reikia atminti, kad šiam reikalui sunaudotas centas yra naudingiausiai sunaudotas. Randasi moterų, mylinčių skaityti, bet bijančių, kad vyrai nesibartų. Bet musų lietuvis moteris yra darbščios, jos užsidirba, laikydamos vyrus, apžiurėdamas namus, o ir auginimas kudikių ar ne darbas? Argi moteris tuo visu neužsidirba i mėnesį nei 25 c. užsimokėjimui i kuopą? Argi vyras ne daugiau pralaidžia, besialuodamas ir besišuapsuodamas? Argi vyro ir vaikų gerovė nereikalauja, kad pati ir motina butų apšvietusi? Argi žmonijos labas nevertas nei tų 25 ar 50 centų? Argi? Sąjungietė.

Vieno dalyko socializmas negali nuveikti — jis negali padaryti protings žmones iš kvailių. Šitas pasakymas niekam neužkenkia. Nes joks kvailys jo nesupras. Trenkime šį surėdymą i sąslavyną, nelaukdami, kol jis visiškai išsidėvės. Neapykanta link kitų tautų vientik kenkia darbininkams. Kapitalo diena yra darbo naktis.

lą daiktą, darbininkas jaučia užsi ganėdinimą iš savo nuveikimo ir jis myli savo padarytą daiktą. Prie to, darant visą daiktą, jis turi galvoti, vartoti įvairesnius judėjimus ir pritaikyti savo gabumus, kurie ir kitiems gali pasirodyti. Tokiu budu darbininkas čia esti žmogumi, galvojančiu ir savistoviai veikiančiu sutvėrimu, o ne vlientik mašinos dalimi. Ir čia sveikesni užsilieka jo kunas, jo protas ir jo dora. Jei šiandieninis išdirbystės stovis padaro mums priverstinu vienodą, nuobodų darbą, kuris kenkia musų kūnui, protui ir dorai, tai bent stengkimės susitvumpinti sau darbo valandas. Tverkime u-nijas arba prisidėkime i jau esančias. Męs, lietuviai, pribuvome jau prielankiais. Laikas jau mums pailatinti tylėjus ir kentus išnaudojimus ir laukus, kol kitų tautų darbininkai ką suorganizuos ar ką kitą padarys darbininkų dalies palengviniui. Kodėl mes negalime pirmi stoti ir rodyti kelią kitų tautų darbininkams? Męs, lietuviai, jau parodėme darbininkišką solidariškumą Chicagos ir Clevelando siuvėjų straiķuose; męs parodėme savo žmogiškumą Lawrence'o audėjų straiķe. Męs ir kitur mokėsime pasirodyti vyrais. Unijistas.

kių ir 2 1/2 akro sodas. Žemė buvo gera. Už 700 svarų sterlingų, t. y. 3,500 dol. (svaras sterlingo—apie 5 dol.) metinės nuomos bendrija sykiu su ta žeme gavo 6 namus gyvenimui, senus ramus, kurie perdirbta vedusių darbininkų gyvenimui, visas kitas ukui reikalingas triobas, lentų pjūvinių, mašinas kulimui, vandens spėką, sukuną ir audinį, tik be mašinių. Įtaisyta bendra valgykla ir susirinkimams svetainė. Už gyvą ir negyva inventorijų ir už paskolą ant drabužių ir maisto iki laukų nuvalymo bendrija turėjo atmokėti 1000 dol.

Nariai jos turėjo gyventi bendruose butuose ir dirbti bendrai gerovę su pagalba bendro kapitalo. Pelnas, likęs apmokėjus nuomą ir skolą, turėjo tapti bendra nuosavybe visų bendrijos narių, kuriais skaitėsi visi baigusieji 17 metų savo amžiams, ir kiekvienam be skirtumo lyties ir amžiaus iš to bendro turto priklausė lygi dalis. Mašinos ir įrankiai buvo užlaikomi ir taisomi bendromis lėšomis. Skaitlius ir vertybę gyvulių turėjo būti užlaikoma tame pačiame laipsnyje (gyvuliai ir inventorius buvo nuosavybė Vandaleur'o). Nuomą turėjo mokėti ukio produktais. Pirmasis metais produktų kainos turėjo būti nustatytos sulgiu kainų rinka Limerick'e. Savininkas nežadėjo nuomą pakelti, kad ir pelnas bendrijai labai pasididintų; buvo net žadama padaryti kontraktas, kad užtikrinus bendriją, jog žemė iš jos nebus veikiai alinta; kontraktas žadama buvo padaryti taip greit, kaip tik bendrija surinks reikalingą kapitalą supirkimui inventorius. Da pirmasis metais pasirodė, kad Vandaleur'as turi daug dangian naudos, negu pirma, kuomet darbininkus samdė. 1831 metais išmokėta jam 4,500 dol., o 1832 metais produkto vertybė pasiekė 85,000 dol; naujų namų ir triobų statymai paskolinti iš Vandaleur'o 2,750 dol., nes išlaidos drabužiams, namų statymui ir įrengimui buvo didesnis už pelną; tačiau gerbuvis bendrijos narių buvo nesulyginamas su pirmesniais, pamatavimais, kurių turėjo būti padaryta, kad turėtų būti subudavotos.

Nariai dirbo tiek laiko ir tiek emė atlyginimo iš bendro išdo, kaip kad būtų paprastais darbininkais, iki neesidės reikalingas kapitalas. Sekretorius kasdien įrašinėdavo į knygas, kiek kiekvienas narys dirbo ir kokį darbą atliko; darbininkų gabumai taipgi buvo imami atidom. Savaitės pabaigoj kiekvienas darbininkas gaudavo savo užpelnę atlyginimą. Viltis, žadanti pelną ir lygus pelnu pasidalinimo sąlyga, buvo geriausiu paraginimu darbininkams dirbti ir darbą teisingai atlikti; žmonės bėgyje vienos dienos dasyk daugiau nuveikdavo, negu Vandaleurui šeimyninkaujant arba negu aplinkinės uklininkų darbininkai, nes čia kiekvienas sau dirbo. Atlyginimas buvo mokamas tam tikrais čekiais, už kuriuos nariai gaudavo reikalingus gyvenimui daiktus iš savo įkurtos sąkrovos. Žmonės apsieidavo be pinigų, o tas prašalino iš jų tarpo girtuoklystę, nes bendrijos sąkrovai nebuvo jokių svaigančių gėrimų, o čekių smuklėse nepriiminėta, nes bendrija smuklininkams už jos darbininkiškus čekius nedavė jokio atlyginimo. Girtuoklystės įprotis tokiu būdu tapo apveikta didžiūmos nusprendimo jiega.

Bendrijos sąkrova partraukdavo tik geriausius tavorus ir savo nariams parduodavo tik už tą prekę, už kokią gavo nusipirkt juos rinkoj. Pragyvenimas tokiu būdu pasidarė pigus, pelnas augo. Vyrai darbininkai gaudavo atlyginimą vertės 96 centų į savaitę; pragyvenimas jiems atsieidavo: bulvės—24 centai, 10 kvortų pieno—20 centų, apskalbimas ir smulkmenos—4 centai; ir kraspa ligonų pašalpos—4 centai; drapanai 28 centai. Moteriškes darbininkes gaudavo atlyginimą vertės 60 centų; išleisdavo: daržovėms—12 centų; pienui—16 centų; apskalbimui—4 c.; ir kasą ligonų pašalpai—2 1/2 cento;

drabužiams—25 1/2 cento. Vedu-sieji nariai, kurie gyveno atskiro-mis šeimynomis, už butus mokėjo bendrijos kason 12 centų ir apie 4 centus už malkas. Visi vaikai nuo 14-to mėnesio savo amžiaus buvo užlaikomi bendrijos lėšomis. Nuo 9 metų amžiaus vaikai liuosas nuo mokimosi valandas praleisdavo žaidimo vietose bei atlikdavo patarnautojų darbus, ypač didesni. Valgė bendroj valgykloj, gyveno su nevedusiais. Už mokslą, žaislus ir apšildymą nevedusieji, gyvenant viename name, nieko nemokėdavo. Kiekvienas darbininkas turėjo užtikrintą sau darbą ir uždarbį. Savo sąkrovą gaudavo ta vorus per pusę pigiau, negu kur nors kitur. Ligoniai ir nepajie-gianti dirbti gaudavo iš bendrijos kasos užsilaiymą. Kada šeimos nos tėvas mirė, bendrija emė savo globon likusius našlaičius.

Skaitlius narių pradėjo smarkiai augti ir netrukus pasidvigubino. Butus, rakandus ir įrengimą turėjo patogų, mielą ir švarų, koks kam patiko, valgius sveikus ir pakakti nus, taip kad niekas negatėtų būti nedavalges. Darbe vartota mašinos, kurias bendrija pirkė, sulgi visų narių noro ir reikalavimo, palengvinimui darbo. Darbo diena vasaros laiku prasidėdavo 6 valandą ryte ir baigėdavo 6 valandą vakare. Valanda laiko buvo skiriama pietums. Kas vakaras valdyba paduodavo darbininkams sursą, kokie darbai turėjo būti atliekami sekantį dieną. Iki 17 amžiaus jaunuomenė, kurios priederme buvo mokyties įvairių amatų sulgi savo gabumų ir palinkimų, atliekamu nuo mokimosi laiku turėjo pagal-bėti laukų darbuose vasarą ir namų darbuose žiemą. Vandaleur, kaip viršiausias bendrijos viršūninkas, prižiūrėdavo tvarkos ir darydavo sutartis su rinkomis par-davystėje ir pirkime produktų. Visokius ginčus prašalindavo tre-čiųjų teismas ir per ištusis trejus metus nereikėjo nei syki kreipties prie advokato bei teisėjo.

Vandaleur'o draugas ir pagalbininkas p. Craig sako, kad apsi-ėjusieji kitar mokytis, kaip man-paremti. Dabar kiti žmonės ne-galėjo atsistebėti ir prisigerėti Ra-lahine ir tvarka, kuri ištaisė lau-kinus tamsius airus išimtingus, padorius, pakakintus ir teisingus žmones. Vietoje skurdo ir nešva-rumo, kuris yra airių ypatybė, čia buvo matoma tik švarumas, svei-kata, gerbuvis ir laimė.

O bet apie tą bendriją reikia už-baigti apsakymą liudnais žodžiais, kad tuo pačiu laiku, kada ji stovė-jo ant tvirtiausio vystymosi pama-to ir jos pažanga ejo dideliais žin-gsniais pirmyn, kada visos apie-lin-kės ukininkai pradėjo jos pagei-dauti ir mislyti apie prijungimą savo žemės prie bendro bendrijos ukio,—tas ukis turėjo pulti—ir tai dėl visai menkutes priežasties: u-kis nebuvo tikra bendrijos nuos-avybė, ji tik samdė nuo Vandaleur'o, kuris, nežiurint į savo abelną išimtingumą, turėjo ir vieną ypač: kaip aristokratas, mėgo kazry-vaimą. Pralošęs pinigus, pastatė visą savo dvarą—ir tą pralošė. Bendrija neturėjo nei kontraktų, kad tas ukis jai priklausytų, todėl iš jos viskas atimta be jokio teismo. Patsai Vandaleur pabėgo iš tėvy-nės, o bendrija, nebudama užre-gistruota, negalėjo reikalauti jokio apgynimo iš valdžios pusės.

Čia kalbėjome apie bendriją ka-pitalistiškame surėdyme arba ka-pitalistiškoj valstybėj, kur įstati-mais apginama nuosavybė, o bend-rijos valdomas turtas juk buvo Vandaleur'o nuosavybė: jis sulgi įstatymų turėjo pilną tiesą visą tą turtą prakazyruot, nežiurint, kad tas turtas jau buvo žymiai padidintas triusu ir rupesčiu bendrijos.

Jeigu bendrija, kaip sako Craig, gyvuodama kapitalistiškame surė-dyme, pataikė į taip trumpą laiką ištaisyti laukinius airus išimtin-gus, padorius ir pakakintus žmo-nes, tai ką sakyti apie visą visuo-menę, kuri visą valstybės žemę ir turtą įstatymais padaro savo nuosavybė! J. B. Smelstorius.

(Toliaus bus.)

Melas.

No. 9 «Kovos» pasakya, buk Philadelphiajios liet. moksleivlų ra-telis «Meteoras» nenori dalyvauti kokiame tai SLA. kuopos rengia-mame vakare su p. Gaigalu. Toji žinia yra tikras melas. «Meteoras» nuo pat susitvėrimo nebuvo ofici-jališkai (tai gal neoficiališkai bu-vo. Red.) užkviestas dalyvaut jo kiame vakare arba poklyje.

Kitoje vietoje «Kovos» red. pri-kaišioja meteoriečiams visokių ne-butų niekų. Turiu patėmyti, kad kn. Kaulakis mokiniams temų ne-sklirstė ir nieko neaprubėžiuo, jis tik privatiškai išsitarė, kad nieko bedieviško nebutų (Na, ar tas nesir-rukoja aprubėžiuoti? Ar moki-niai butų galėję, daleiskime, aiš-kinti evoliuciją ar materijališkąj istorijos supratimą arba monizmą? Red.)

Iš kitos pusės žiurlint, nereikia norėti, kad žmogus, nežiurint į jo-jo intelektą, leistų platinti savo staboje tą, kas jo nuomonei yra priešinga. (Kam tad meteoriečiai pasiskiria tokią stubą, kurios gas-padorius negali daleisti laisvo žo-džio? Red.)

Buvo paskirta \$3 per meteorie-čius, bet tai parapijai už svetainę. Pats teisingumas to reikalanja, nes kiekvienam aišku, kad svetainėje degė per vakarą žiburiai, taipgi iš valymas irgi neatstėjo uždėk. (Mēs nieko nesakėme prieš atlygi-nimą; vien tuo pasipiktinome, kad \$3 palikta ant mišų. Apie tai kam ne-kam pasisakė patįs nunešusieje tuos pinigus. Red.)

Tas tai jau tiesa, kad po bažny-čia laikome susirinkimus. Ir me-teoriečiai yra dėkingi kn. Kaula-kini, kad jiems suteikia dyka kambary ir šviesą. (Vadinasi, me-teoriečiai kad ir išpurviniansio kan-šo su dėkingumu srebia sriuba. Red.) Nes, jeigu ne kn. Kaula-kis, tai būtų prisijėję laikyti susir-inkimus ant gatvės už tai, kad Li-thuanian Music Hall atsakė moki-niams kambary, o mēs patįs netu-rim ž ką samdytis.

«Meteor» pirm. E. G. Klimas.

«Met. Letts (Laisvųjų Latvių) Free valima butų gant uždėta svetainė ir tūri laisvą ir šviesą»

Vietiniai laisvųjų draugiški link lietuvlų. Jie dovanai davė svetainę visai tūlei prelekecijų, su-rengtų 1 LSS. kuopos. Laisvės Klubas duotų meteoriečiams savo svetainę uždėk. Bet kai kurie klerikaliskieji «Meteor» nariai tą klubą laiko už «socialistišką» ir bijosi jame laikyti susirinkimus.

Jeigu meteoriečiams labiau pa-tinka atlikti savo programus ir susirinkimus po bažnyčiomis po dvasiškių tėvų priežiūra, negu lais-vesnėse vietose, tai, žinoma, niekas jiems neužgins, kaip lygiai niekas jiems neuždraus «progresuoti» at-gal... Red.

Kas čia?

Tautiškieji laikraščiai skelbia, kad aukaujantieje Lawrence strai-keriams siųstų savo aukas per A. Ramanauską. Pastarasis, ypatin-gai per savo moterėlę, emė rekla-mnotis, kaipo lietuvlų darbininkų karštas užtarėjas, ir šaukti, kad per jį būtų siunčiama straikeriams aukos. Bet klausimas—kas jį igal-ijo priminti tas aukas ir kas jį sukontrolluos ir prižiūrės? Ma-tyt, jog, kuomet vieni badauja, ki-ti, iš to pasinanodami, politikie-riauja. Broliai lietuviai! nesiu-kite savo aukas kiekvienam pasi-garsiniam jūjų priėmėjui. Reik-ia jas siųsti arba per «Kovą», «Ke-leivį» ir «Laisvę» arba tiesiog Texti-le Worker's Strike Committee, Jo-seph Bedard, Secretary, 9 Mason st., Lawrence, Mass.

Darbininkas.

Klausimai.

Gerbiamoji Redakcija:— Malonėkite paaiškinti, ką reiš-žodis sic, kurį neretai tenka matyt knygoje ir laikraščiuose paimta tarp kabių. S. Sajungietis.

Atsakymas: Sic yra lotiniškas žo-dis, reiškiantis «šitai», «taip». Jis paprastai vartojamas parodymui, kurį arba gali būti klaida keno noris nuomonė ar išsireiškime, o taipgi juo naudojamas parodymui pajukimo ar paniekos link tos y-patos, su kuria nesutinkama.

Kam to reikia ir už ką?

Martynas Kumža, išleidęs starostą, atneštąjį raštą kelis sykius perskaitęs, pasirėmęs ant stalo maž visą pusdienį rymojo, paskui, kaip iš miego pabudęs, atsikeldamas atsidūsiu: — Kam to reikia ir už ką!

Apsisautęs balakoną, lazdele pasiėmęs išėjo. Lauke oras gražus. Saulė ant pavakarės nu-krypusi nebekepino taip karštai, balti debesėliai, tartum, nublaškyti nuo vidurio dangaus, pakra-ščiais susiglaudę kruvelėmis kiutojo.

Ant žemės, kur tik žvelgsi, kur akį užmesai, visur žaliuoja, geltonuoja jau pusbrendžiai javai, plotais juoduoja aparti pudymai, rodos, tau saky-te sako, jog kitą metų pjausi čia rugius, kaip len-dryną. Miškas šniokščia; šakos lingoja, mažo vė-jalio pučiamos. Gužutis suklenko ant lizdo. Gaidys sugiedojo ant skiedryno. Veveršelis, skri-damas augšty, vyturo, vinguro linksmai savo glesmelę, tartum, ramino guodžiojo užsirupinąj Martyną. Tas, apsižvalges šen ir ten, kepurę už-sisaukęs žingsniavo keliuku. Visur puiku, vis-kas gražu, bet jam niekas nemiela, niekas nema-lonu.

Skuba ant rodos pas kleboną, ten jo kello ga-las, nes Martynas labai kaip retai dievobaimingas žmogus, tikrai katalikiškai elgiasi, visus prisaky-mus ištikimai pildo. Svanta diena atėjo — kad čia nors kraujais lytų ar dangus su žeme maišytus — jis neapleis bažnyčios, nebus neklusęs mišų šventų. Kas mėnesį būtina spavėdosi. Degti-nės nei į burną neima. Mišlas, egzekvijas už du-šias kelis sykius per metus užperka ir ubagus maldos. Aukas ant bažnyčios, kalėdų, visų šventų dalį — nešykštudamas duoda. Dvasišką vyres-nybę gerbia, už kunigus galvą guldo, savo motinė-ly viežlybai karšina, su pačia dailiai sugyvena, vaikelius baimėje pono Dievo augina, garbės Dievo moko. Jo bute niekuomet neišgirsi nei kokių bar-nių, nei keiksmų, nei vakaruškių, nei kokių papik-tinimų. Ukė jam sekasi, laukai uždera, gyvuliai sveiki auginasi; vienu žodžiu, ant dušios ir ant kuno laimino jam Dievas; tik šandien netikėtai krito ant jo smugis; savo rupesčių ir nusiminimu nori su tėveliu dvasišku pasidalinti, pasirodavo; žingsniuoja sparčiai nesidairydamas, karts nuo karto prakaitą nuo kaktos su rankove nubrauk-damas.

Klebonas pamatė Martyną ateinant — ir vei-das jam nušvito, į galvą byktelejo, — turbūt, at-neša ant mišų. Nes jis vien išrinktinis iš visos parapijos katalikiškas pareigas, sąžiniškai da pildo, kiti visi šniokščia, kaip ir jo.

Pasivėlikęs Martynui, klebonas tuoj pakio-ke, kaip jam sėdintis; šnekino, klausinėjo, kas ga-get, teiravosi apie ukės darbus.

Martynas, akis nuleidęs, kepurę tik rankoje suka.

— Kas tau radosi, Martynai!... nelaimė kokia ištikot!

— Pikičiau da nelaimė, — tarė Martynas, — ant karės mane varo...

— Kaip tai! tave ant karės! Kokiū būdu! — austubo klebonas.

— Atsarginiuose buvau... varo ir gana... eik dabar, viską pametęs...

Klebonui net žadą užėmė tokia naujiena. Ko-kiam girtuokliui—ištvirkėlini tuoj užsantų: «Šit, bausmė Dievo tave ištiko už tavo nuodėmes... mir-tį pamatęs bent metavosis... Bet tokiame Marty-nui, kurį visiems už pavyzdį statė, jog už gerus jo darbus Dievas jam laimina, ką turi sakyti, kaip jį raminti ir ką dabar visiems pasakyt? Nesumojo, nuo ko pradėti. Martynas patylėjęs tyse:

— Galva man maišosi... eiti į koki nepasvieti ir užmušinėti nekaltus žmones, kurie man nieko blogo nepadarė, nei aš jiems... — Martynas per ašarus vos ištarė žodį, — kam to reikia ir už ką?...

Argi čia Dievo valia? Kame čia Dievo surėdymas? nebesumoju...

Klebonui net akis pabalo: pajutus vieną ram-stį katalikystės bekrypstantį — nusigando: — Nebliužnyki, vaike! nebliužnyki! — net pašokęs suško, — tavo skausmas, tavo rupes-tis tau galvą sumaišė... Kaip tu drįsti apie Dievo surėdymą galvoti ir jo valiai prieštarauti? Kame tavo protas? Didžiasia nuodėmė papilgai, spa-vidokis... melsk Dievo dvasios šventos... — nuil-sęs klebonas, atgal atsiedęs, rinko visas spēkas savo iškalbos, lengviau privadžiodamas: — Žina-i gerai, jog be Dievo valios plaukas nuo galvos tau nenkris... Ką Dievas myli, tam kryželius duo-da... Dievo surėdymas. Dievo valia mūsų protu neapimama, neišmatuojama... Nuo pat pradžios svieto karės buvo ir bus... Kas su Dievo valia ka-riauja, tas visuomet viršū ima... Nuo pagonų, be-dievių, priešų švento tikėjimo Dievas prisako gin-ties, o jo prisakymus reikia akiai pildyti.

— Juk yra prisakyta, «neužmušk», — nedrį-siai pratarė Martynas, — o ant karės šimtais, tuk-stantėmis užmušinėja visai nekalti žmonės... Ka-me čia Dievo prisakymas... Kam to reikia ir už ką?...

Vėl išnaujo kaip dagi klebonui pakio; šis karščiuodamas emė privadžioti, visur Dievo valią išrodinėti: — Dievo surėdymą svarstyti žmogui — di-džiausia nuodėmė, — tarė, — nuo Dievo yra pas-tatyta valdžia, kas jos neklusio, Dievo surėdymui priešinas... nėra to blogo, kas neišėitų ant gero... Dievas visagalys ir maloningas, visokiais keliais

veda žmogų ant išganymo...

Daug da panašiai vis tą patį prišnekėjęs, kle-bonas net pailsęs nutilo.

— Juk aš gerai žinau, jog Dievas visagalys, — tarė Martynas, — vienu žodžio ištarimu, vieną piršto mostelėjimu Dievas gali visus pagonus, be-dievius išnaikinti... Kam tos karės, kraujo, ašarų žmonių... Kam tokios skaudžios Dievo va-lios!... Kam to reikia?...

— Mažtikis pasidarė, sumišėlis, — pratraukė klebonas. — «Kam to, o kam šio reikia, dėlko, už ką?» Tokie klausimai tik bedieviams dera... tik ram katalikui neprideri svarstyti jokių klausimų, bet nužemintai pasiduoti ant Dievo valios... Tikėt-tvirtai ir turėk viltį apveidžioje Dievo, melskis karštai, pamatysi, kaip sveikas laimingai sugrįži...

Klebonas Martyną guodžiojo, ramino geruoju ir piktuojų barė, daug privadžiojo, prišnekėjo, bet ant Martyno klausimo, «Kam to reikia?», stačiai ne-atsakė. Juk karė, ta bailsioji skerdynė tukstantų nekaltų žmonių, reikalinga vien tik turtuollams, tik piniguočiams prisiplėšimui dangiau tartų. To nepasakė, neišaiškino. O gal nei pats klebonas nežinojo.

Martynas sumaišytomis mintimis, apkvaišint galva parėjo nuo klebono; kaip apmirus, vaikščiojo namie. Nedėlioj priėjo spaviednės; kunigo pri-saikintas, tvirtai užsėdėjo nebemastyti ir nebu-joti apie valią Dievo.

Atsisveikindamas su savo šeimyna, nei ašar-lės neišleido; į alpimą motinėlės, klyksmą padis ir kudikių sausomis akimis žiūrėjo, nebesujuto, kas su juomi dedasi: rodos, apmirus, į stuobri sustin-gęs; galvoj užia, gerklėje kaip kamštis smaugia širdyje kaip pelis išmeigtas, o vis kirbino klau-simas, «Kam to reikia ir už ką?»

Sukimšti į vagonus be langų buriai žmonių, trokšta, nerymastauja. Vieni dainuoja, švilpana, kiti keikia, barasi, juokauja, šukauja — trūk-damas, nerymystas; nekuri verkia, meldžiasi. Mar-tynas, išspraudęs kertelę, kiuto, stebisi draugke-leiviams, manydamas: kaip ta giltinė neša tiek gyvasčių ant mirties... išlikim gyvas bent vienas ar ne? Kam to reikia ir už ką? vėl kaip pelius klausimas perveria jo širdį. O kad žino nuo ku-nigo, jog svarstyti tą klausimą — nuodėmė, tai da didesnis skausmas veria į širdį.

Išeinant iš namų, motinėlė ir mylimoji jo žmo-nelė apkabinėjo jį visokiomis šventenybėmis — ro-žančiais, kryželiais, agnasilėmis, pašvėstais stebuk-lingose vietose laimingo mirimo. Turėdamas laiko Martynas varto ant kaklo tas šventenybes, neku-rią ir pabučiuoja, bet melsties, poteriauti — nie-kaip negali: jo mintis nesutinka su maldos žo-džiais. Pradėjus kalbėti «Tėve mūsų», tuoj bykt-į jam į galvą: «Kam tokia skaudū tėvo valia bunt- Kam išvaro iš namų, atskiria nuo šeimynos, tiek žmonių ant mirties neš? Kame ir už ką?...»

At-tilta poteriauvės, vėl, į stuobri sustingęs, kertelę snaudžia. Nuslinko jau iki vietos; tenai Marty-nas, įmaišytas į kareivijos sukurį, nebeturai laiko nei klausimui svarstyti. Darbo turi visą laiką ant kiekvieno pašaukimo reikia stoti, kiekvieną paliepiamą išpildyti, kur pasišūstas, greit sugrįžti—vis sparčiai, vikriai tuoj padaryti.

Po kiek laiko atėjo paliepiamas stoti į miš-į. Kareiviai prasidžingo, stoji triukšmas; rengiasi, talsosi, šukauja, kepurės augšty, mēto: — Kad duosim, tai duosim, — grąšina. Sykiu ir Marty-nui reikia eiti.

Nuvedė jū pulką prie didžiausio kalno, kur tu laiku apgyvenę japonai laikė; reikia juos iš-mušti ar nvyti, kalną šlėms atimti.

Kabinasi, lipa į kalną kareiviai, jau—jau į pu-sę dasikabino, jau arti viršūnės... Kaip gi ne pa-sileis ugnis, šūviai iš kalno, kaip ne ims pyksinti į galvas!... Penki, šeši kareiviai krinta, virsta, de-šimtį stumia į tą vietą: pryšakiniai krinta, ritasi pakalnio, užpakaliniai per tą viršū lipa, mina. Šandoin, mušasi ir vis augščiau slenka. Papludo kraujas, priguldė kruvas negyvų, sudraskytas vi-duriai, be galvų, be kojų; rankos, galvos, kojos žmonių nutrauktos, kruvomis po kojų pavidos; el-nant treška kaulai, myniojasi mėsa, taškosi krau-jas. Gynosius kareivius pasutimas ima; kaip žvėris, ant priešų puola. Sykiu ir Martynas, dan-tylis sukandęs iš uparos, iniršęs, puola ant japonų muša, šaudo, duria, kopoja... kad tik išmušti, kad tik visus išpjauti, išterioti! Rodos, jie kalti jo vargo, jo čia atvaramo, atskyrimo nuo šeimynos...

Jū visa kalėda... Puola mušties, trokšta atkeršyti kaltininkui. Besimušdamas įkaitęs Martynas vis da sveikas, nesužeistas, jo da nekludė kulka, pa-sijuto vienas palikęs; kiti kareiviai traukiasi at-gal, grįžta pakalnin. Metęs mušį vejasi savosius, tik pajuto keno ranką sau ant peties; žūri: japo-nų kareivėlis, mažas, jaunas, maž da kudikia, ran-ką padėjęs Martynui ant peties, o šneka kasžinka žiurėdamas ir akis, o rokuoja juokdamas. Marty-nui knioštelėjo: užmuš jį ar į nelaisvę paimsi... Nusigandęs, tik atsikusęs su šaudyklės drutgalio kaip stums į kurtinę japonui, net kaulai valko su-tratėjo. Žlegtelėjo augštinelkas ant žemės, krau-jas per burną ir nosį burbulais išpuolė; grobėsi at-krutinės, akis ašaromis apėjo, apsižvalgė į žemę ir į dangų, rodos, atsisveikindamas, paskui pervėrė gailingomis akimis savo užmušėją, pabalo juodas akelės ir sustingo.

Smego Martynui į širdį baisus gallesys: Kam aš jį užmušiau? Ką jis man blogo padarė! — ma-no sau Martynas, — tasai kudikis, kurs tikėjojo į galėjo daug metų da gyventi, aš jam gyvastį at-ėmiau... nelaimingas žmogūdzys likau. Kam to

reikia?...

reikia P nelę, iš pasku širdį N tarpe kokias tas mi sur jo kia ir rėdam: užmirš pimus atliko, — pasi mylimi sveikas bet ta ant val Pa reivių: go Mar žmogų kankin išrišim sižiojęs Pat nigas; ima, žę tynas, s

reikia Pas mišias j savo šal vaikelia širdį sk

KORESPONDENCIJOS.

Philadelphia, Pa.

Kovo 10 d. LSS 1-ma kuopos parengė paskalbą Lawrence'o straikečių naudai. Kalbėjo šie kalbėtojai:

J. Stasiulevičius, J. Gaigalas ir V. Jakštys, visi iš Philadelphia, P. Jatulevičius ir A. Slauta iš Lawrence, kurie buvo stovyklė su straike reikalais

Straikečių sušelpimui aukavo šios ypatos:

Drangė A. Geležiniūtė 2 dol.; J. Norvaiša, Ig. Pupinas, J. Vaičius, K. Tomkus, A. Žymontas, J. Stasiulevičius, K. Vidikas, K. Banionis, ponis A. Kimontienė, ponis Andriulaitienė, Kl. Dileris, I. Miškevičiūtė, S. Zubikauskis, J. Tunaikis, F. Šliauteris ir O. Balčiauskienė - po 1 dol.; J. Malinauskas, M. Bračiukiūtė, E. Šylonskis, A. Gailionis, A. Šmulkėtytė, A. Deivė, M. Plepis, P. Kuodis, A. Dagis, Patiliukė, K. Vaičius, Ch. Lekna, J. Barinskas, F. Kušleika, Čiurlionis, P. Stanelis, J. Skuodžius ir A. Pušinskas - po 50c; S. Globis, ponis Vilkauskienė, F. Pavasariūtė, M. Rudaitė, J. Griunavičius, J. Gaigalas, P. Čepas, F. Žukauskas, B. Sakalauskas, E. Bligevičius, K. Dambrauskas, A. Kišionis, A. Jonulis, A. Rukšė, F. Ručinskas, J. Reikiš, J. Daukantas, M. Tamošaitis, F. Alens, V. Kvederas, A. Januševičiūtė, M. Eimontas, J. Sakinavičius, J. Banionis, B. Bležionaitis, J. Patalavičius ir Z. Dilečia - po 25 c.

B. Puščius 50c.

Viso - \$31,25.

Smulkių - \$3,35.

Iš viso - \$37,60.

Už salę - \$5,00.

Lieka - \$31,60.

Aukos per «Kovos» Administraciją tapo išsiųstos 11 d. kovo 1. W. W. fin. Sek. J. Bedard.

«Kovos» Adm. A. Žymontas.

So. Boston, Mass.

Nedėlio 3 kovo atsibuvo

reikia ir už ką!

Pasilenkęs žiūrėjo į jo kudišką veidą, į burnelę, pripludusią kraujo, į juodas pabalusias akelas, į smelgtą ir save. Tos akis užmušto, tas jo paskutinis pažvelgimas smego Martynui į galvą, į širdį bausiu skausmu ir galiesiu varstė.

Nebesijuto, kaip parėjęs atgal, kaip atsitraęs tarpe savųjų. Paskul, koki tik darbą nedirbo, kokias pareigas nepildė, vis jam prieš akis stovė tas mirštantisis kudiškis; kur eina, kur žengia, visur jo akis į save smelgtas mato. — Kam to reikia ir už ką? — klausimas pikčiau jį kankino. Norėdamas taja minčia nusikratyti, tas bausias akis užmiršti, — karštai darbavosi. Vyresniųjų paliepinus ištikimai pildė, kareiviškas pareigas uoliai atliko, da, kiek begalėdamas, ir draugams padėjo — paslaugė. Vyresniųjų liko girtamas, draugų mylimas. Porą sykių mušyje buvo, bet vis išliko sveikas, nesužeistas; viskas, rodos, gerai sekasi, bet ta vidurinė jo kova, tas širdies graužimas nei ant valandos jo nepameta.

Pasigirdo, jog atvažiuoja į pulką kunigas kareivių spavedoti ir pamaldas atlaikyti. Prasižiūgo Martynas; mano sau: — išsipavedosiu nekaltą žmogų užmušęs, pasiguošiu kunigui, taip sąžinės kankinamas, bene patars prijautos žodelį... gausiu išlėšimą, bene nusiraminsiu... Laukia kunigo išsižiūjęs... — atvažiuo.

Pataisytose šėtroje dėl pamaldų spavedojo kunigas; greitai, skubiai, vieną atleidžia, kita prima, žengia tik, žengia. Paėliui prislinko Martynas, skubiniai persižognojęs paėpirmu tarė: — Žmogų užmušiau nekaltai... — Ar dabar ant karės? — Taip... — Labai negerai, kad tik vieną... juk tavo priedermė ant karės mušties, stengkis kuo-daugiau užmušti, galėkėis už nuodėmes, muškis į krutinę, duosiu išlėšimą.

Pasitraukė Martynas, kaip musę kandęs. Per mišias jis meldžiasi su ašaromis; stoji jam akyse savo šalis, savo bažnyčia, kunigas, motinė, pati, vaikeliai, namai, stovi viskas kaip gyvai akyse; širdį skausmai kaip pilišiai ražo, ašaros kaip pu-

prakalbos, parengtos DLK Keitūčio draugystės, su mieriu prikalbinti prie draugystės naujų narių.

Pirmiausiai kalbėjo J. Neviackas, paskui P. Stonis, o antgalo J. Adomavičius. Deklamavo O. Raulinaitis.

Pirmas kalbėtojas kalbėjo gerai, antras prastai, o trečias da prasčiau ir taip nuvargino publiką, kad kalbėtojas nei neįjuto, kaip išseiskirstė publika, ir tik pamatęs, kad klausytojų visai mažai liko, užbaigė savo nuobodžią pasaką. Deklamatoria deklamavo taipgi prastai.

Kada publikos nei pusė neliko, tai pradėjo rinkti Lawrence'o straikečių aukas. Naujų narių prisirašė apie 20.

Tą patį vakarą, adsi buvo koncertas, parengtas LSS. 60 kuopos. Koncertas buvo gana margas. Aukų tapo surinkta \$9,50. Raulinaitis.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

59) V. K. Račkausko vertimas-rankraštis «Ant dugno» pasiųstas Lit. K-tui.

60) Ant drg. Januševičiaus reikalavimo, kad S-ga išmokėtų jam skolą, paaiškinta, kad bus išmokėta, kaip tik Administracija spės išskolektuoti mokesčius proporcingai skolų apdengimo.

61) P. K-to Tarimo N 15 originalas, sulyg paties P. K-to Tarimo, pasiųsta R. ir K. Š. K-tui.

62) V. Rajono įnešimas linkui Administracijai tvarkos tampa nepagarintas organe, sulyg paties P. K-to Tarimo, kadangi P. K-tas yra jau taręs ant panašaus įnešimo 45 kuopos (žr. P. K-to Tarimą N 14, «Kovos» N 11)

63) 120 kuopos sekretoriui pranešus, jog jų kuopoj randa-dasi kalbėtojų ir jog artimesnėms kuopoms gali patarnauti, nuo jo pareikalauta, kad priduo-tų LSS. Sekretoriui vardus ir adresus tų kalbėtojų, lygiai

kaip ir kuopos K-to paludijimo apie tų kalbėtojų kompetentiskumą.

64) 14 kp. skundas ant drg. J. D. Taunio pasiųsta P. K-toi.

65) Drg. V. Paukščio pranešimas, kad dalykai, liečiantikai-kuriuos užrubežio revoliucijonierius, nebutų garsinami organe, pasiųsta P. K-tui.

6) P. K-to nominuotų kandidatų į S-gos Archivo Sutv. K-ja iš Dubicko ir Puskunigio laikų (žr. P. K-to Tarimą N 8, «Kovos» N 9) užklausta, ar apsiima tą darbą atlikti.

67) «Kovos» Administracijai pranešta, ant kokių išlygų ji gali priimti skolą dėlei išpirkimo «Trimito», sulyg P. K-to Tarimo N 13 (žr. «Kovos» N 10 7, II, 12 Sek. J. Stasiulevičius.

P. K-to Tarimas N 12.

19 kuopa 19 balsų prieš 1 įneša, kad Administratorius su P. K-tu nupirkėtų paskolos budu «Linotype».

Tam tikslui skolina \$600.00 šie mūsų kuopos nariai: Aug. P. Adamsas \$300.00, J. Andriukai-tis \$100.00. Ona Merkevičiūtė \$100.00 ir V. Petraitis \$100.00.

19 kuopos Komitetas:

Sek. J. A. Bekampis.

Org. J. Šaltis.

Izd. J. Šukys.

22 | I | 12, Sek. J. Stasiulevičius.

Pilnai sutinku su įnešimu, nes, ant kiek man žinoma dalykų stovis «Kovos» spaustuvė, tai «Linotype» mums yra būtinais reikalingas ir jis mums atsimekėtų, todėl aš balsuoju už įnešimą 19 kuopos ir da įnešu, kad

1. Šis dalykas turi but pavestas V. K-tui užtvirtint, pridėdant prie originalinio įnešimo da sekančius papildymus:

a) «Linotype» mašinos vertė negali but mažesnė \$3000.00, nei didesnė, kaip \$4000.00.

b) Perkant įmokėt mažiau \$1000.00 ir išmokestį sulygti taip, kad nereikėtų mokėti viršaus \$500.00 į mėnesį.

e) Pirm pirkimo pasiteiranti pas įvairias firmas ir pirkti nuotos, kur prieinamiausios ir geriausios išlygos.

d) Tam dalykui Ad-ja negali užtraukti ant S-gos paskolos viršaus tos sumos, kokia reikalinga įmokėjimui už «Linotype».

e) Paskola užtraukiama ant sekančių išlygų:

1) Už paskolintus pinigus turi but išmokama 4% kasmet.

2) Skolintojai savo paskolintų pinigų negalės atsiimti pirm išėjimu 5 metų po paskolinimui.

1) Pakol V. K-tas tars šį dalyką, tai Ad-rius turi

a) Išaiškinti sąjungiečiams per organą, kokią naudą atneš «Linotype», ir atsišaukti dėl aukų ir paskolų tam dalykui

b) Kaip V. K-tas užtvirtins tą dalyką, tuomet tuojaus pradėti priimti paskolas ir aukas.

29, I, 12. A. Purvis.

Kadangi LSS. da ir taip turi nemažai skolos, o izde pinigų nedaug randasi; taipgi už «Trimito» atspausdinimą reikės tuojaus atmokėti, kas izdą visai patuštins, tai naują įnešimą, kad užtraukti skolą pirkimui «Linotype» mašinos, aš įnešu paversti visai Sąjungai ant apvarstymo ir palaukti, kaip Sąjunga atsineš link 19-tos kuopos užmenymo ir naujos paskolos užtraukimo, o tik vėliaus tarti ir kalbėtis apie išlygas skolinimo.

Drg. Administratorius tegul paaiškins per organą, argi jau būtinais tuojaus yra reikalinga «Linotype» mašina ir ant jos toks didelis paskolos užtraukimas.

4, II, 12. V. Čerņauskas.

Nesutinku nei su 19-tos kp. įnešimu, nei su drg. Purvio papildymais štai dėl kokių priežasčių:

1) Dabartiniame laike S-gos turtas beveik lyginasi skolai, taigi užtraukt skolą ant skolos negalima. Skola esti užtraukiama tik ant tokios sumos (ir tai tik kraštutiniame išėjime), kokia lyginasi organizacijos turtui. Dabar gi pavadama P. K-tui paskolint sumą, kuri, sudėta su kitomis skolomis, daug pervišija S-gos turtą. Tokiu budu skolintojams S-ga nei P. K-tas negali išduoti jokios gvarancijos.

2) P. K-tas nei V. K-tas nėra kompetentiški spręsti tokiuose atvejuose, kur ant kiekvieno S-gos nario užtraukiama suvirš po \$2.00 paskolos. Tą gali spręsti tik patys nariai, t. y. visuotinas balsavimas.

3) Nematau jokio reikalo šia n d i e n pirkimui «Linotype», nes tieji darbai, ką S-gos spaustuvė dar dar gauna atlikti, negali išmaitinti «Linotype». Jeigu butų užtekiniai darbai, juos gali apdirbti ir rankiniai darbininkai. Aš tą gerai žinau, kad darbininkas visada apsimoka, jeigu tik jam bus užtekiniai darbo.

6, II, 12. A. Bernotas.

Kadangi

1. a) Sulyg Sąjungoje esančiomis taisyklėmis, skolą užtraukti ant S-gos gali ir Pildantysis Komitetas (žr. P. K-to Tar. N 13, «Kovos» N 28, 1911 m.), bet b) tik iš atžvilgio, kad šiame atvejyje toji paskola butų būvusi tukstantinė, per tai prie

19-tos kuopos įnešimo padarau papildymą, idant tas dalykas butų pavestas nuspręsti įstaigai, kuri turi didesnę galę, negu P. K-tas, t. y. Veikiančiam K-tui, pagalios c) daleidžiant, kad ir V. K-tas užtvirtintų tą paskolą, su kuria sąjungiečiai neufiktų, visgi da nebutų perzengta nei mažiausiai sąjungiečių teises, nes tas V. K-to nutarimas sulyg dabartine LSS. konstitucija nebus įvykdomas gyveniman pirm išbėgimo 45 dienų po apskelbimo to V. K-to referendumo. O jei tame tarpe užprotestuotų bent deji kuopos, tai dalykas butų neįvykdomas, pakol S-jungos referendumas neuzgirtų to V. K-to nutarimo. Jei neprotestuotų, tai ženklas sutikimo.

2) S-gos turtas netik nesilygina dabartinės S-gos skoloms. bet da, atėmus jas, LSS. vertė išneša suvirš tris tukstančius dolerių. Tą pamatysime iš L. S. S-gos stovio apyskaitos, kuri greit tilps «Kovoj».

3) Jei mes dabar turime mažai pašalinių darbų, tai ačiu tam, kad mes pašalinius darbus, kaip mažus, taip ir didelius, turime statyti rankomis, o rankomis tas darbas juk negalima niekad taip pigiai atlikti, kaip kad mašina, per tai mūsų spaustuvė už didelius pašalinius darbus turi imt brangiau, negu spaustuvės, kurios turi «Linotype». Pasekmė žinoma vieto, kad didesnių pašalinių darbų davęji savo darbą duoda ten atlikti, kur pigiau atliekama, o mums jie netenka. Jei turėtume «Linotype», tai ir mes turėtume daugiau pašalinių darbų, kalbos apie tai negali buti.

4) Be to ir prie «Kovos» statymo naudojant «Linotype», jis nešėtų mums naudą. Nes dabar už sausį (January) 1912 m. mes už dabartinės padidintos «Kovos» statymą už 4 savaites išmokėjome \$140.00 arba \$37.50 į savaitę (žr. «Kovos» N 6 š. m.), o pirmiau buvo išmokama tik \$24.00 į savaitę. Kuomet, jei turėtume «Linotype», tai nuo «Kovos» statymo susi-čėdytų mažiausia pusė, ką mes dabar išmokame už statymą, nes tuomet «Kovą» lengvai apdirbtų vienas statėjas su Ad-riumi. Todėl, atsižvelgiant ant viso augščiaun pasakyto, pasirodo,

a) Kad «Linotype» mums reikalinga ir

b) Paskolos užtraukimas ant LSS. per V. K-tą yra legališkas ir priegtam da sąjungiečiai lengvu budu gali pareikalauti to V. K-to tarimo leidimo visų sąjungiečių užtvirtinimui arba atmetimui, per tai aš balsuoju už 19-tos kuopos įnešimą ir savo papildymą prie to įnešimo, taip-pat kaip kad pirmą sykį, tik čion da pridėdu sekantį papildymą:

1) Šis P. K-to Tarimas turi tilpti organe ištiesai, išskyrus tą vekselio formą, ir

2) Jei bus P. K-to arba jo didžiumos priimtas tas įnešimas, tai S-gos Sekretorius, V. K-to nariams pasiunčiant šį įnešimą, turi nukopijuoti tik originališką įnešimą ir originališką papildymą, bet ne visus motyvus, kuriuos matys kiekvienas iš organo, per tai jų kopijavimas butų nereikalingas ir daug laiko butų išievojama.

12, II, 12. A. Purvis.

Nors dabartinės L. S. S-gos taisyklės ir daleidžia Pildančiam Komitetui užtraukti paskolą, bet kad čia paskola užmanyta gana didelė, tai nesutinku balsuoti už 19-tos kuopos įnešimą nei už drg. A. Purvio papildymus. Balsuoju kaip kad ir pirmą syk, kad drg. Administratorius teiktųsi paaiškinti per «Kovą» apie reikalingumą «Linotype» arba apsiėjimą be jos, kaip kad drg. A. Bernotas aiškina, ir pagarsinti «Kovoj» 19 kuopos įnešimą žiniai visų sąjungiečių; te pats visi sąjungiečiai apie šitą užmanymą sprendžia.

17, II, 12. V. Čerņauskas.

Nesutinku su drg. Purvio išvadžiojimais linkui dabartinio S-gos turto ir linkui paskolos, kurią bent viena S-gos įstaiga galėtų užtraukti. Aš neesmu perdaug priešingas paties užtraukimui, tik jo budui. Paantrinu, kad drg. Purvis toli-gražu neišaiškina visų reikalavimų, kokie gali atsitikti nupirkus «Linotype». Todėl, kad šis dalykas įeity į savo vėzes ir greičiau užsibaigtų, aš įnešu:

19-tos kuopos įnešimą sugrąžinti jai, kad ji performuluotų ir paduotų visos S-gos nubalsavimui. Padavus referendumui, pats dalykas dėlei «Linotype» plačiau išsiaiškins ir S-gos nariai žinos, kas daryti.

20, II, 12. A. Bernotas.

Nuo P. K-to Sekretoriaus: Kadangi P. K-to didžiuma randa, kad P. K-tas nėra kompetentišku pats užtvirtinti arba kitai įstaigai pavesti užtvirtinti šį įnešimą, idant įvykdyti gyvenime, tai tuomi 19-tos kuopos įnešimas P. K-to didžiumos lieka atmetu ir, žinoma, pati įnešėja galės pasielgti su savo įnešimu, kaip norės.

24, II, 12. Sek. J. Stasiulevičius.

P. K-to Tarimas N 14.

Įnešimas:

Kadangi dabar yra daugeliui siuntinėjama «Kova» uždyką, kaip buvusiams LSS. nariams ar prenumeratoriams ilgiau, kaip metus, kas daro «Kovai» išlaidas, tai LSS. 45-ta kuopa savo susirinkime 2 vasario vienu balsiais nutarė paduoti reikalavimą P. K., kad

1) P. K. prižiūrėtų «Kovos» Administratorių, kad šis nedarytų bereikalingas lėšas Sąjungai ir

2) Kad atidžiau žiurėtų į kuopų reikalavimus ir juos kaip galint greit išpildytų.

Kuopos Komitetas:

Org. J. Radzinskas.

Susin. Sek. St. Pauza.

Izd. J. K. Gilius.

LSS. Sekretorius J. Stasiulevičius.

P a s t a b a. Turiu pasakyti, kad § 2, sulyg pačių įnešėjų noro, ir yra kuogreičiausia pildomas. 1) Pačių kuopų priderystė sulaiykty neužsimokėjusiems savo nariams organą, nes kas savaitė ar mėnesis sužiurėti visus narius tai jau nei laiko nėra. J. Stasiulevičius, «Kovos» Administracijoj tų skyrių išpildytojas.

P. S. Kas link prenumeratorių, tai jie irgi «Kovos» negauna dykai, jei bent kurie yra nuo «senų datų» neišimti iš sąpal-tų.

J. Stasiulevičius.

Iš atžvilgio:

a) Kad šio įnešimo priėmi-

alno, kuri kta juos iš u-jau į pu p gi ne pa pyškinti i virsta, de- inta, ritas ipa, mina. Papludo askytai si vos, kojos pinasi; el- škosi krau- ima; dan- ant japonų šmušti, kad įje kalti jo šeimynos. ta atkeršy- artynas vė kulka, pa- rukiiasi at i savuosius žiuri: japo- udikis, ra- a kasžinka os. Marti- re paimsi- šis drutgali- ai vaiko su- mės, krau- grobiši- lgi į žemę- ikui pervė- ubalo juod-

lesys: Kar- urė! — ma- s tikėjosi- gyvasti- u. Kam

pos rieda. Meldžia nužemintai susimylėjimo Dievo, tos skaudžios valios atmainymo, tos baisto s karės atitolinimo, atgal jo prie savųjų sugrąžinimo. Pasimeldus karštai Martynui atgijo viltis malonėje Dievo, tikėjosi, maldos išklaustas, greitu laiku buti sugrąžintas namo... nusiramino truputį.

Netrukus vėl paliepė iš vyresnybės taisyties i muši. Martynui, kaip ištikimam kareiviui, liepė vienam buriui vadovauti.

Subildėjo, sudundėjo, prasidėjo mušis... jau kruvos užmuštų krinta gret Martyno, jau liejasi, taškosi kraujas, šauksmas, dejavimas aplinkul; trenkia staiga ir viskas nutilo, išnyko...

Atsibunda Martynas, kaip iš miego, parkelia akis — tamsu, girdžia skaudžius dejavimus, girdžia ir keiksmo atskirus žodžius, girdžia ir Dievo vardą, šaukimą ir dantų griežimą. Nori pasikelti — negali pasijudinti, siekia su ranka — šaly gali negyvas kunas. Kitoje pusėje irgi guli; po šonu jaučia šlapia, žiuri — kraujo klanas, žvalgosi ant dangaus — žvaigždės šviečia, mirga. Pakella truputį galvą, žiuri — jo kojų nebėra; sutrupintos, sulaužytos, nautrauktos tikša.

Šitai tau Dievo maloningo valia! reiks jau mir- ti! — mano sau, — ir verčiau mirti, negu be kojų gyventi... Skaudai, skaudai Dievo valia! Kam to reikia ir už ką?! Plaukas nuo galvos nenukris... o čia ir kojos...

Bet Martynas jokio skausmo nejaučia, rodos, sveikas, guli savo sodnelyj po obele, kur tankiai per kaitras gulėdavo, ir dabar guli; šaltas vėjas papučia, obelės šakos, rodos, linguojasi, lapeliai mirga. Rodos, motinėle glosto jam galvą, glosto veidą... Pati, rodos, apkabino jį ir prisiglaudė prie jo krutinės... Vaikučiai aplinkui bėginėja, rodos, girdi bildėsi jų basų kojalių... Gerai jam, saldu, saldu ant širdies; o tas užmuštasis japonėlis, užsikreptęs prie pat jo veido, o juokiasi, o juokiasi...

Užanudo Martynas.

Saulėlė tekėdama apėvietė jį, užšalusį savo kraujnose, atviromis akimis išmelgtomis i dangų.

J. Ž.

mas įvykdytų naują taisyklę tvarkyme S-gos dalykų, o naujas taisykles tegali įvykdyti mūsų įstatimdavystės įstaiga — V. K-tas, tai pastarasis tik ir tegali spręsti apie šio įnešimo priėmimą, bet

b) Kad tas siuntinėjimas «Kovos» dykai arba vėl nesiuntinėjimas «Kovos» priderančiai įvyko daugiausiai ačiu tam, kad Administracijoje tame dalyke nebuvo jokios sistemos, o

c) Kadangi išvengimui visų tų klaidų jau tapo nutarta įvykdyti tam tikrą sistemą (žr. Paskemes III Referendumo, paragrafas 6, «Kovos» N 51, 19-11 m., P. K-to Tarimas No 33 ir 35, «Kovos» N 52, 1911 m.) ir reikia tikėtis, kad įvedus tą sistemą, ateityje neatsikartos tokių betvarkių, o pagalios

d) P. K-to kontroliavimas Ad-jos vien tik «Kovos» siuntinėjime mažai ką reikėtų visų Ad-jos dalykų tvarkymo kontroliavime, todėl aš įnešu:

1) Šį 45 kuopos įnešimą nusiųsti nei V. K-tui, bet padėti į S-gos archyvą. Jei 45 kp. neužsiganėdintų, tai gali atnaujinti tą savo įnešimą ir paduoti V. K-tui.

2) S-gos Sekretorius turi užklausti Ad-jos ir pagarsinti atsakymą Sekretoriaus Pranešimuose, ar Ad-ja yra, pagal III Referendumo 6-tą paragrafą («Kovos» N51, 19.11 m.) ir P. K-to Tarimuose N 33 ir 35 («Kovos» N 52, 1911 m.) priimtus nutarimus, atspaudinusi visas reikalingas blankas ir ar pagal tuose nutarimuose nurodytą tvarką jau veda naujų narių priėmimą, narių persikėlimą ir adresų permainingumą.

3) Jei Ad-ja da nebutų to atlikusi, tai ji nieko nelaukusi tuojaus privalo tą atlikti ir tvarkyti tuos reikalus pagal tuose tarimuose nurodytą sistemą. 18, II, 12. A. Purvis. 19, II, 12 V. Černauskas. Sutinku, kad įnešimas būtų padėtas į archyvą, nes dabar adresai gerai yra sutvarkyti, ir jeigu atsitinka keliatas numerių nusiųsti uždėk, tai tik per kuopų sekretorių neapsiūreijimą. 23, II, 12. A. Bernotas.

Reiškia, sulyg P. K-to Tarimo, 45 kuopos įnešimas patėmijimas lieka LSS. archive. LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

P. K-to Tarimas N 16.

V-to Rajono XV konferencija patėmija, kad «Kovos» Administratorius nepildo LSS. VI Susivažiavimo nutarimų (žr. protokolą «Kovos» N 29, 1911 m., sesija VII): VI Susivažiavimo paliepe «Kovos» Administratoriui į dvi savaites atstatyti nuo darbo «Kovos» zecerius: A. Bernotą ir V. Jakštį 29 balsais prieš 10 balsų, o «Kovos» Ad-rius šio nutarimo neišpildė, pasielgė sauvališkai. Konf. vedėjas J. Ramanauskas Sek. J. M. Jasiulevičius

Imant atidom šį patėmijimą išvengimui daugiau panašų patėmijimų ir kokių nors nesmagumų tam klausime, kurie galėtų įvykti iš tos priežasties, kad to VI-to Susivažiavimo nutarimų nepildymo priežastis niekad nebūvo paaiškinta sąjungiečiams, — tai aš įnešu, kad

1) LSS. Sekretorius užkla-

tu Administratoriaus paaiškinti, kodėl neišpildė tą VI-to Susivažiavimo nutarimą ir

2) Gavęs paaiškinimą LSS Sekretorius turi jį pagarsinti organe visų žiniai.

1, II, 12. A. Purvis. 23, II, 12. V. Černauskas. 27, II, 12. A. Bernotas.

1 | III | 12 Sek. J. Stasiulevičius.

Įnešimas LSS. referendumui.

Žiurint į tai:

a) Kad, LSS. referendumui nutarus išleisti «K.» padidintoje formoje, pasidarė daug daugiau iškaščių ir, kaip galima spręsti iš sausio (January) LSS. finansų apyskaitos, tą mėnesį sustatymas mums lėšavo \$44.00 daugiau, nuo ko turime atimti \$8.40, ką užmokėjome mažiau už popierą, bet ir tai lieka \$35.60 daugiau, negu paprastai. Tokiu būdu per metus «Kovos» išleidimas lėšavo apie \$500.00 daugiau, negu pirmiau.

b) Kad, dabar atliekant «Kovos» spaustuvėje visus pašalininius darbus rankų darbu, mes niekad negalim taip pigiai atlikti darbą, kaip kad tos spaustuvės, kurios didelius darbus atlieka «Linotype», o per tai mes tankiai negaunam tų didelių darbų, nes darbo davėjai, žinoma, kreipiasi ten, kur pigiau.

c) Kad tuos visus arba didžiuosius tų nuostolių, t. y., ką daugiau išmokame už «Kovos» statymą ir ko nustojaime per negavimą didelių pašalininių darbų galėtume išvengti, jei mes turėtume savo «Linotype», kuriuos galėtume «Kovą» ir pašalininius tekstinis darbus sustatyti; bet

d) Kad tokią mašiną mes negalime nupirkti dėlėi stokos pinigų izde, nes ji lėšuotų apie \$300.00, todėl

LSS. 52-ra kuopa savo susirinkime, laikytame 11 vasario. 1912 m., po N 112 East 19-th St. New York, N. Y., apsvaresčiusi visą tą, kas augščiau pasakyta, nutarė paduoti LSS. referendumui sekantį įnešimą:

1) LSS. P. K-tas drauge su Administratoriu turi nupirkti «Linotype» (statomą mašiną).

2) «Linotype» turi but nupirktas už tam tikslui suaukautus ir paskolintus pinigus.

3) Jei nebutų galima surinkti aukomis ir paskola užtektinai pinigų, tai įmokėti tiek, kiek surinkta, o likusį atmokėti dalimis kas mėnuo.

4) Paskola turi but taip užtraukiama, kad skolintojai negalėtų savo paskolintų pinigų pareikalauti pirm praėjimo 5 metų nuo paskolos užtraukimo.

5) Už paskolą turi but mokamas

6) «Linotype» turi but nauja, o ne antros rankos ir jos vertė turi but apie 3-4 tukstančius dolerių.

LSS. 52 kuopos Kom.:
Org. P. Mingils.
Sek. A. Petraška.
Izd. M. M. Račiūtė.

Nuo pasirodymo šio įnešimo «Kovoje», bėgyje 90 dienų jei bent trys kuopos iš atskirų rajonų parems jį, tai dalykas eis LSS. referendumui. Kuopos savo parėmimus malonės siųsti LSS. Sekretoriui.

1 | III | 12 Sek. J. Stasiulevičius.

Mūsų betvarkė.

Nemanykite, draugai, kad ir aš čia rašysiu griaujančią kriti-

ką, kaip tai kitados darė «draugas» J. O. Širvydas su savo draugais, rašydamas apie LSS. betvarkę. Mano tikslas ne ardyti, bet nurodyti klaidas, kurios ardo; nurodyti taip, kad atitaisytų klaidas tie patys, kurie jas daro.

Ir kaip nesmagu, kad, apie betvarkę rašant, reikia matyt daugiausia mūsų vadovus, mūsų valios pildytojus... Da mes nemokam demokratiškai gyventi. O vadinamės daugiau, kaip demokratai. Kalbėsiu apie «statistikos» blankas, tik-ką išleistas P. K-to.

Ne darbininkiška ir mažai socialistiška ta statistika; neatkančiai surėdyta, pavyzdžiui — mažai vietos palikta atsakymams apie skaitymą (kodėl ne prenumeravimą?) anglų ir lietuvių laikraščių. Bet tegul jau viskas būtų gerai pačios statistikos klausimuose. Šiuo sykiu to neperkratinsiu. Tik štai kas yra nepritinkantis mums, laisvės plėtojams — «Deklaracija»! «Išbraukimas»!... «Vardas ir pavardė»...

1) Visu-pirmu, kam ta deklaracija? «Aš, žemiau pasirašęs... apreiškiu, kad remiu... socializmo programą ir LSS. konstituciją ir taktiką». Kam tai? Programą remt kiekviens prisada įstojimu į LSS.; o dabar jau tokį prizada turės išpildyti aplikacijose, kas norės įstoti. Ši deklaracija (kaip ją sau pavadino P. K-tas, «K.» N 8) yra plėsta iš seno papročio, kurį iki šiol užlaiko buržuazija tik savo menkesniems broliams ar valdininkams. Tai yra prisiegiaga. Visokia prisiegiaga yra pasiuloma tik kvailiukams, nesuipratusiems žmonelems, kurie tiki į viršgamtis galybes — velnius ir aniuolus, kurie gali nubauti už jos sulaužymą. Senovės aristokratai ir šiandieniniai mokyti buržujai savo tarpe nevertuoja prisiegiagos. Tik mes, socialistai, tą persenusią vergų šventinybę užlaikysime. Ir daigi į statistiką įvesime: žinosime, kiek draugų prisiekusių, o kiek atsakusių prisiegt. Da reikėjo įdėt: aš nėsu daugpatys — poligamistas, nei anarchistas, kaip Amerikos valdžia mus prisaiškina, kada norim tapt piliečiais. Bet ji nesaikdina senų piliečių, kaip mes dabar darome su ta nesubrendusia «deklaracija».

2) Priesiegiaga yra kvailas dalykas, bet kad ji neliktų sykiu ir kvaila ir tuščia, tai už jos per žengimą visada yra bausmė, grėsmė. Grėšia netik dievo koira, netik sprando nusisukimas, bet ir valdžios įstatymas. Ir mes nuoseklūs: įdejome pasargą: «Kurie neišpildys šios blankos, bus išbraukti iš LSS.» Baisu! Baisu man ne delto, kad aš busiu išbrauktas (ištikrųjų, nes to grėsinimo bijodamas nepildysiu blankos, kurioje ta ryškė talpinasi). Baisu delto,

kad gali mūs LSS, netekti kokio trečdaliao ar pusės narių. Kad kiti ir nepasipriešintų tai ryškėtei, bet gali kartais nespėti blanką išpildyti, gal negerai išpildyti ir štai — brukšt ir tavęs, drauge, nėra. Taip mažai laiko duota: 40 dienų nuo išsiuntinėjimo blankų iš Centro. Blankos ateina pas rajono sekretorių, kur neišvengiamai bent savaitę išguli. Kuopose tiek-pat. Praėjo reguliariškasis mitingas. «Extra» šaukt, ar ką daryt? Siuntinėt blankas per pačtą? Kas užmokės? Kuopajuk nenutarė, kad sekretorius tokius kaštus gali jai daryti. Paprastai kuopos tur salę mitingams pasisamdę metams; už extra mitingą skyrium reikia mokėt. Ir lengva pasivėlinti ir buti išbrauktu.

3) «Vardas ir pavardė». Keliatas metų atgal rusai socialistai, susispietusi jie apie «Rusky Golos», išleido panašią anketą kaip ši statistika. Ir «Vie-nybėj Lietuvninkų» buvo tat teisingai kritikuota ir aš tą-pat nurodžiau «Kovoje», kad tas darbas išrodė lyg šnipų. Tai dėlto, kad blankoj buvo klausimas vardo ir pavardės. Porai metų praslinkus, išėjo į aikštę, kad tarp tų «golosičių» buta šnipų — provokatoriaus. Dabar mūs P. K-tas neapmislijo to dalyko ir gali užsitraukti panašią kritiką. Ištikrųjų, jeigu koks Rusijos šnipas sugriebtų gerai pripildytą mūs blanką, tai parvykus draugui į Rusiją nebutų jauku. Ten valdžiai, teismui dokumentas būtų svarbus; kurgi ne: prisiegiaga su parašu. Kad galėjai tokiu budu Amerikoje, tai ir šventoj Rusijoje gali but socializmo platintoju. Veikime atsargiau ir protiškiau, kad pas mus nieko dokumentališkai negalėtų laimėti socializmo edikai.

Studentai «aušriniečiai» išleido anketą ir jos blanką davė kitiems studentams kritikuot, taisyt. Mūs trys draugai, Pildantysis (rodos, mūs valios) Komitetas netik nedavė kritikuoti, bet da pagrasiuo išbraukimu, jei mes neišpildysime tos blankos! Kur daugiau demokratiškumo: ar pas anuos nesocialistus studentus, ar pas mus, socialistus?

Ką daryt su toms blankoms? Kad neikvojus be reikalo Sąjungos turto, patarčia taip daryt. Tegul šiam sykiui jos bus geros. Tik tegul bus apskelbta: 1) kad nieks nesirašytų pavardės, 2) kad nieks nebus išbrauktas ir 3) kad šis statistikos apskelbimas panai-kintas ir išnaujo jis apskelbiama. Laiko duot pustrėčio mėnesio; arba, jeigu blankos išsiuntinėtos ir išdalintos, tai užteks 2 mėnesių — per tą laiką galės buti du kuopų susirinkimai: — išdalinimas ir surinkimas blankų.

J. Baltrušaitis.

21	11.25	60	6.80	125	1.40
22	9.50	65	2.20	128	2.40
24	3.40	71	9.80	131	5.65
26	7.60	73	7.40	133	7.10
29	13.25	78	4.10	136	3.25
31	12.00	80	2.65	137	5.40
32	1.80	83	9.10	147	2.80
33	10.80	84	4.20	150	1.40
34	13.05	91	2.40	151	3.90
36	1.60	95	2.40	159	3.20
37	3.10	100	2.20	160	6.60
40	5.00	104	4.00	161	4.00
42	4.40	105	5.40	165	1.20
167	.80	168	3.60	169	3.40
					350.45

Pavienių sąrašų mokėstis.

Wm. Morris 3.00, P.Gavutis 2.00, J.J.Smailis 1.75, A.Latvis 1.60, A.Česna 28c. Viso 8.63

Prenumerata «Kovos».

S.Balčas 4 00; per W.J.Batwell, P.Katylis, V.Bacvinka — po 3.00; per Dementį 2.75; per Soc. Party, per P.Šiekaitį — po 2.50; M.Juškevičius, Mrs A.Grigas, J.Vaičiūnionis, S.Baguskas, S.Kumetas, J.Mankus, C.M.Tamulevičius, M.Račkauskas, J.Karuža per Pustelninką, G.Kaminskas; Phil. Society of Free Letts, M.Bakšis, Ig. Shukevičius, J.Podžiuon, P.Lapinskas, F.Valiulis, J.Alba per P.Simkų, J.Volkevičla, J.D.Nemunis per Kvederą, per Grabauskį, Liet. Kliubas per P.Gričių, B.Normantas, F.Benulis, F.Spranaitis, F.Pustelninkas, M.Gudzin, N.Kumetaitė, S.Petrauskas per Audicką, per «Aušros» 1 kp., C.Polosky — po 2.00; per Karašką 1.95; per Kaušį, J.Lopiter, per Ustartį — po 1.50; A.Rupšis 1.40; K.Rinkunaitė, J.Raškevičius, A.Šlikiute per Rankpelnį, Al. Hama, J.Saveikis, V.Laskevith, A.Kaikaaris per Kvederą, J.Zulius, C.Joseph, V.Kutka, V.Užkuraitis, per P.Sukį, J.Bulča, per Patalavičių, L.Kirštein, per Baltrušaitį, J.Stankaitis per J.Šukį, P.Ravinskas — po 1.00; per Vaitekuną 1.25; per Kiškiną 75c.; per Kotosky, J.Žemaitait — po 50c.; Z.Zaulens 25c. Viso 111.85

Pavieniai Kovos num. ir prenum. kortos.

Mok. Pask. R. 7 kp. per J.Šukį 10,00, LSS. 29 kp. per V. Černiauską 5,00, 18 kp. per Motelionį, 71 kp. per Kairaitį, K.Arminas — po 2.00, J.Mickevičius, J.Barron, P.Mozuras — po 1.00. Pav. «Kovos» NN 78c. Viso 24.78

Įvairių įplaukų.

Už randą ir gazą 15.50, už apgarsinimus garsinamus pagal kontraktus 24.56, už literatūrą 43.99, pašaliniai darbai (seniau atlikti) 13.00. Viso 97.05

Paskolės Fondas.

LSS. 4 kp. Chicago, Ill. išpirkimui «Trimito»	100.00
SUTRAUKA ĮPLAUKŲ	
Buvo izde Vasario 1, 1912	312.83
Mėnesinių duoklių	359.08
Prenumeratų «Kovos»	111.85
Už apgarsinimus (cash)	11.50
Už literatūrą (cash)	45.03
Už pašalininius darbus	33.88
Įvairių įplaukų	97.05
Pavieniai «Kovos» numeriai	24.78
Čarteriai (kp.: 10 ir 168)	2.00
Prenum. «Mot. ir Soc.» (V.Geibls)	1.00
Pren. «Trimitas» (V.Geibls)	1.00
Paskolė «Trimitui»	100.00
Išviso 1100.00	

IŠLAIDOS.

<i>«Kovos» išlaidos.</i>	
Statymas 154.00; pačtas ir nuvežiojimai 21.35; spauda 55.32; popiera 15.60.	Viso 246.27
<i>Namų išlaidos.</i>	
Randa 35.00, gazas 5.90, elektra 4.14.	Viso 45.04
<i>Pašalininių darbų išlaidos.</i>	
Statymas 6.00, popiera 15.29.	Viso 21.29
<i>Literatūros pirktas.</i>	
Soc. ženkleliai 16.20, nuo Jos. Bendrick 10.00, nuo Ol-szewskio 6.44, nuo Jakščio 90c.	Viso 36.86
<i>LSS. knygyų išleidimas.</i>	
Statymas LSS. konstitucijos 10.00, spauda 6.00, popiera 15.00.	Viso 31.00
<i>Visoki išdavimai.</i>	
Krasos ženkleliai 27.49, anglis 13.00, važinėjimai 70c., pašiuiki ir plunksnakotis 25c., pren. kitų laikraščių vieton Kovos 3.63, laikraščiai (redakcija) 92c., benzinas 44c., knyga S-gos Sekr. 1.85, pelyčia 15c., expr. 30c., aliejus presui 15c.	Viso 48.88
<i>Skolų atiduota.</i>	
J.O.Sirvydai 50.00, Soc Literature Co. 17.00.	Viso 67.00
<i>Inventorius.</i>	
Dvejos žnyplės 1.00, špalta raldėms 45c.	Viso 1.45
<i>Algos.</i>	
Redaktoriui 60.00, Administratoriui 60.00, knygvėžiui 86.00, Centro sekretoriui 15.00.	Viso 171.00
SATRAUKA IŠLAIDŲ.	
Kovos išlaidų	246.27
Algos	171.00
Namų išlaidos	45.04
Pašalininių darbų išlaidos	21.29
Visokių išdavimų	48.88
Inventorius	1.45
Literatūros pirktas	36.86
Skolos atiduota	67.00
LSS. Knygyų išleidimas	31.00
Viso kartu 668.79	
Įplaukė	\$1100.00
Išėjo	668.79
Lieka 431.21	
Administratorius A. Žymontas.	
F. Kušleika	
J. Gaigalas	
P. Stanelis	
Turtų Kon. Kom.	

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Vasarį mėnesį, 1912 m.

ĮPLAUKOS.

Mėnesinių mokėstų:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo
4	13.25	45	1.40
5	5.20	46	7.25
7	7.60	51	4.20
9	2.60	52	5.00
16	2.40	53	2.40
17	19.60	55	3.20
18	2.40	56	2.00
19	8.60	57	2.00
		106	6.65
		113	4.00
		114	3.20
		116	14.00
		117	13.20
		119	1.80
		123	3.60
		124	.50

ADRESAI

L.S.S. kuopu viršininkų
Sekretoriai kuopų, kurių adriai netel-
sinači pagarsinti, arba visai nūr, lai tuoj atel-
sankla pas C.Sekretorių.
1 kuopa, Philadelphia, Pa.
A.Abramavičius 1816 E. Moyamensing ave
2 kp. Soranton, Pa.
J. B. Smelatorius, 1401 N. Main st.
8 k. Cleveland, Ohio,
VI. Bukauskas, 1204 St. Clair ave. NE
4 kp. Chicago, Ill.
J. Jurgellontis 1616 N. Wood st.
5 kp. New Britain, Conn.
St. Kriaučinnas 54 Lafayette st.
6 kp. Pittsburg, Pa.
John Kazlauskas, 2308 5th Ave.
7 kp. Rochester, N. Y.
A. Šmigelskis 31 Weyl st
8 kp. Donora, Pa.
W. J. Tabaras 487 New Grant st
10 kp. Mt. Carmel, Pa.
J. Vaitiekunas, 841 So. Maple st
11 kp. Newark, N. J.
M. T. Žolynas 109 1/2 E. Kinney st
13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis, Box 93
14 kp. Baltimore, Md.
K. Matulaukas 112 N. Greene st
15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanauskas Box 163
16 kp. Meriden, Conn.
K. Liutkus 71 Pine St.
17 kp. Brockton, Mass.
J. Ustupas 107 Ames st
18 kp. Collinsville, Ill.
A. M. Metilions 440 So. Clinton st
19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Bekampis, 120 Grand St.
21 kp. Herrin, Ill.
P. Randonaitis Box 230
22 kp. Chicago, Ill.
J. Jankauskas 1823 N. Wood st.
23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
24 kp. Plymouth, Pa.
A. Ariminas 49 Fridrick at Pittston, Pa
25 kp. Union City, Conn.
J. Martišius, 1 City Hill str
26 kp. Westville, Ill.
J. Kravickas Box 226
28 kp. Shenandoah, Pa.
L. S. Kupčinskis 217 E. Centre str
29 kp. Springfield, Ill.
J. Kačergius 1629 Loveland Ave
30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 131 Riverdale Ave.
31 kp. So. Bethlehem, Pa.
A. P. Berakūda, 445 1/2 Apple st
32 kp. Pittston, Pa.
J. Varnagris 9 William st.
33 kp. Binghamton, N. Y.
S. Jasulionis 255 Clinton st.
34 kp. Waterbury, Conn.
P. Motiečius 775 Bank st.
35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
36 kp. Bayonne, N. J.
A. Lakaitis, 75 E. 22nd St.
37 kp. Chicago, Ill.
St. Strazdas 2080 Canalport ave.
38 kp. Bristol, Conn.
M. E. Žvingilas Box 364, Hartford, Conn.
40 kp. Worcester, Mass.
P. Paltanavičius 120 Millbury st.
41 kp. Bridgeport, Conn.
J. A. Jankauskas 401 Main st
42 kp. Easton, Pa.
F. Laurinaitis Box 196
44 kp. St. Louis, Mo.
45 kp. Passaic, N. J.
J. K. Gillus, 32 Van Buren str
46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Vitkus, Box 172
48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 18 N. State St.
49 kp. Hartford, Conn.
J. Kankalaukas 90 Sholden str
50 kp. McKees Rocks, Pa.
P. Samulionis Box 63.
51 kp. Grand Rapids, Mich.
J. Stankus 383 4th st
52 kp. New York, N. Y.
A. Petrasika 97 Grand st, Brooklyn, N.Y
53 kp. St. Clair, Pa.
J. Mikėnas Box 218.
54 kp. Courtney, Pa.
A. Latvis, Box 115
55 kp. Allegheny, Pa.
J. Mažukna 1417 Rebecca
56 kp. Youngstown, Ohio,
J. S. Mažeikis 424 E Federal st
57 kp. Wilmerding, Pa.
S. Ivanauskas 141 Middle ave
58 kp. Kenosha, Wis.
I. Bogvytis 253 Nevell st.
59 kp. Jersey City, N. J.
J. A. Mockevičius 395 Broadway
Brooklyn, N.Y
60 kp. So. Boston, Mass.
L. Prusika 242 Broadway
61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Puteis, 60 Linden str
62 kp. Riverton, Ill.
J. Rush P. O. Box 171
65 kp. Paterson, N. J.
T. Sarapas 83 Franklin st
67 kp. Brighton, Mass.
V. Rimkus 82 Lincoln st
68 kp. Chester, Pa.
T. Tomkus, 37 Green St.
69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankavičius, Box 81
70 kp. Gilbert, Pa.
M. Dumbasckas, Box 107
71 kp. Cambridge, Mass.
J. Plokišys 20 School st
73 kp. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžinskas, P. O. Box 191
77 kp. Beald, Ill.
J. J. Guzevičius, Box 155

78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. Greblikas 109 Valley av.
80 kp. Hazleton, Pa.
A. Šukšis 108 N. Wyoming St.
81 kp. Chicago, Ill.
J. Kuzmickas 1700 N. Ashland ave.
83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
J. Weiss 219 Sands st
84 kp. Montreal, Canada,
P. Grėčius Box 94 Station D
87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1003 N. 9th st
88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta Box 191
89 kp. Gardner, Mass.
D. J. Klynga 255 N. Main st
90 kp. Rhone, Pa.
A. Juškauskas Box 63
91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave
93 kp. Braddock, Pa.
A. Rutkauskas, 1233 Washington Str
95 kp. Ashley, Pa.
P. Šakevičius, 64 Cooke St.
100 kp. Duquesne, Pa.
S. Baldūnas 201 N 4th st
104 kp. Clinton, Ind.
Ant. Bitauskas Box 254
105 kp. Lewiston, Me.
K. Vilaniškis Box 36
106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilins, Box 121
111 kp. Orange, Mas.
J. Gallunas, 35 Whitney St.
112 kp. Pierce, Ill.
Pr. Stiklins P. O
113 kp. Burlington, N. J.
F. Vytyrys Box 37.
114 kp. Athol, Mass.
D. Janulionis 627 Cottage st.
115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila, box 185
116 kp. Detroit, Mich.
J. Martinkavičius 2492 W Fort st
117 kp. East Pittsburg, Pa.
J. M. Finelov 649 Braddock ave NE
118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Baldūnas Box 33
119 kp. Milwaukee, Wis.
S. J. Dargužis 401 5th av. Watwatos, Wis
120 kp. Valparaiso, Ind.
C. J. Majauskas 552 Locust st
121 kp. Beckemeyer, Ill.
J. Skrickis, P. O. Box 45
123 Aurora, Ill.
M. Paulauskas, 150 N. Broadway
124 kp. Racine, Wis.
M. Stelmokas 818 Prospect st
125 kp. Waukegan, Ill.
M. J. Soblickas 1333 So. Park ave
126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Vaitkus Lock box 74 Steger, Ill.
127 kp. Old Forge, Pa.
V. Krivickas Box 218 Coyne, Pa
128 kp. Cherry, Ill.
H. Zolynas Box 206
129 kp. Bridgewater, Mass.
A. Baginskas Box 238

MOKYKIS ANGLISKAI!
As mokiniu skaityma, šleikavijom,
gramatika, sintaks, sudėjim, istori-
ja, aritmetika, knygyvedybe ir valdi-
kaja tarnysta (civil service) geriausio-
mis metodomis ir su geru pasiekimu.
Lekcijas duoda visose miestuose dalyse.
Dienines ir vakarines lekcijas
siųsk atvirutę adresu:
Chas A. Jaffe,
341 S. 5th st., Philadelphia, Pa.

TEATRAS
PIRMU KARTU
Wilmerding'e, Pa.
LIETUVOS SUNŲ DRAUGYSTĖ
Surengia teatrą
16d. Kovo (March)
Lietuvos Sunu Dr-stės svetainėje
110 State St., Wilmerding, Pa.
Pradžia 8 val. vakare.
L. S. Teatrališka kuopa sulo
"Pirmi Žingsniai"
Mažai kuris iš jus bus taip tamsus ir bijos gavėnios,
ateiti ant teatro. Ateikit ir išgirskit ir prisijūrekit,
kad ir lietuviški teatrai gana puikūs.
Ižanga ypatal 25c., vaikams nuo 12 metų 15c.
Kviečia
KOMITETAS.

Teatras.
Rengiamas Brooklyne, N. Y.
Statys ant scenos 3 aktu komedija:
«Svečiai nebuvo iš Lietuvos»,
Atsibus subatoje, 16 d. Kovo '12.
Tautiško Namu salėj 101-3 Grand
st., prasidės 8 val. vakare. Paskiau
kalbės «Keleivio» redaktorius S.
Michelsonas. Ateikite visi, busite
užganėdinti. Ižanga tik 25c.
Kviečia Komitetas. (11)

PAJIEŠKOJIMAI.
Pajieškau savo pačios Stefanijos
Gavlik. Jau 6 mėn. kaip dingo iš
Minersville, Pa. Neblogai išrodo:
šviesi, augšta, dideli geltoni plan-
kai. Kalba tik lenkiškai. Iške-
liavo paskui V. Abračinską, vidu-
tinio ugio, rudi usai ir plaukai,
raudonas veidas, ant kairės akies
spuogas, myli žalius rubus. Stefa-
nija paliko 2 vaiku Galicijoje ir 2
Minersvilleje. 13 m. Kazuką išsi-
vežė su savim. Už tikrą žinią ski-
riui 5 dol. dovanų. Rašykite:
Mr. John Gavlick,
Box 830, Minersville, Pa. (12)

Pranešimas Yonkeriečiams.
Šiuo metu pranešame, kad LSS. 30
kuopa surengė eilę prelekcijų, ku-
rios prasidės nedėdieniais 2:30 po
pietu, Asevičiaus salėj, 48 St. Ma-
ry st. ir tęsis kas nedėdienis per
visą gavėnią, o jei bus reikalas ir
toliau. Referatas skaitys žinomas
prelegentas — drg. J. Perkunas iš
New Yorko. Kviečiame visus at-
silankyti. Ižanga dykai.
Komitetas.

LSS. 60 kp. atidai.
Kuopa laiko susirinkimus kas
nedėdienį 10 val. ryto savo sve-
tainėj, St. Omera Holl 376 Broad-
way. Malonėkite visi susirinkti,
nes yra daug svarbių reikalų. Ir
rengtis prie perstatymo «Svečiai
nebuvo iš Lietuvos».
Sekr. N. Januška.

Montreal, Canada.
LSS. 84 kp. susirinkimas bus 17
kovo, 1215 Catharine st. Bus prak-
albos ir paskaitos ir daug svar-
bių reikalų. Ateikite visi.
Komitetas.

LSS. 15 kp.
Minersville, Pa. mėnesiniame su-
sirinkime nutare laikyti savo 2
rą susirinkimą diskusijų trečią ne-
dėdienį kiekvieno mėnesio, 2-rą
valandą po pietų, svetainėj P. Lie-
tuvninklešės. Malonėkite prisūti.
Sekr. J. Ramanauskas.

LSS. 21 kp. atidai.
Pranešam, kad susirinkimų dien-
nas perkeitėm šitaip: kiekvieną
2-rą savaitę po pirmam, ir antrą,
po penkioliktam, 1 val. po pietų,
J. Guoldoni salėj, Herrin, Ill.
Sekr. P. Raudonaitis.

MtCarmel draugams.
LSS. 10 kp. susirinkimas bus 17
kovo, 2-rą val. po pietų, knygyno
kambaryje, 118 So. Oak st. Malo-
nėkite visi atsilankyti.
Sekr. J. Vaitiekunas.

Atidai LSS. 50 kuopos.
Atsibus susirinkimas 17 d. kovo,
2 val. po pietų, svetainėje draug-
stes Augščiausio prieglauda Lietu-
vių Amerikoje. Meldžiame draug-
us atsilankyti.
Sekr. P. Samulionis.

Teatras.
Rengiamas Chicago, Ill. Draug-
stės Dr. V. Kudirkos. Statys ant
scenos trijų veiksmų komedija
«Aukso Dievačiai», versta Balčiko-
nio. Taipgi bus deklamacijos ir V.
Brusoko monologas. Atsibus ne-
dėlį 17 d. Kovo M. Meldžiame sve-
tainėj, 2242-44 W. 23-rd place, pra-
sidės 7 val. vakare. Meldžiame at-
silankyti visus senus ir jaunus, o
busite užganėdinti. Ižanga 25 35
50 ir 75c.
Kviečia Komitetas.

Kroeneberger
FOTOGRAFIŠKA STUDIJA
Atidaryta nedėdieniais pagal susitarimą.
4517 Frankford ave.,
Frankford, Phila.

«Kovos» agentai.
J. A. Tilindis
1115 Exchange ave., E.St.Lois, Ill.
A. Kalasky
Box 1306, Renton, Wash.
M. K. Žvingilas
R.F.D. Simsbur, Conn.
P. Glaveckas
873 Hollins st. Baltimore, Md.
J. Kalakauskas
121 Green st., Worcester, Mass.
J. J. Vaitkevičius
48 Walnut st., New Haven, Conn.
J. Bindokaitis
Henry st., Rochester, N. Y.
P. Šlekaitis
953 Wyoming ave., Pittston, Pa.
V. Patalavičius,
325 N. 2 nd st., Philadelphia, Pa.
A. Kiškunas
88 Charter vak ave., Hartford, Ct.
K. Demikis
41 New Empire st.,
Wilkes-Barre, Pa.
A. J. Neris
166 Spruce all., Phillipsburg, N.J.
P. Vaitiekunas
827 W. 33 pl., Chicago, Ill.
W. J. Butwell
1331 So. 50-th ave., Cicero, Ill.
D. J. Klinga
255 N. Main st., Gardner, Mass.
P. Kaušius
264 Muskegon st., Grand Rapids,
Mich.
A. Mizara
242 W. Broadway., So. Boston, Mass.
K. Rutkus
600 Collinsville a., E.St. Louis, Ill.
M. Paltanavičia
15 Millbury st., Worcester, Mass.
J. Ližaitis
P. O. Box 217, Larksville, Pa.
M. Šliakys
Scranton, Pa.
A. Žilinskas
Meriden, Bonn.
P. Šimkus
Columbia Box Lumb. Co. So. Bend, Wash.
F. J. Pobedinski
667 3-rd st., Milwaukee, Wis.
J. Stankus
85 Fremont st., Grand Rapids, Mich.
J. Žvingila
1711 E. Matheny ave., Springfield, Ill.
J. Bukantis
77a Endicot st., Boston, Mass.
A. Kubilius,
So. Omaha, Neb.
J. P. Čepulis,
1070 Wyoming ave., Pittston, Pa.
J. Ilgaudas,
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill.
«Dilgėlės»
2400 5-th ave., Pittsburgh, Pa.
«Aušra»
3149 So. Halsted st., Chicago, Ill.
J. Dementis
25 W. Leonard st., Grand Rapids,
Mich.

Dr. F. Matulaitis
495 Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Ofiso valandos:
Nuo 12-2 diėnų ir nuo 7-9 vakare.
Nedėlomis iki 3 val. po pietų.
Nauja darbininkiška knygele:
Nuo ko priklauso žm. nuotikiai.
Tai yra aiškinimas materijališkios istori-
jos supratimo. KAINA.....10c.
Gailma prisūst ir stampom.
L.S.S. knyg. extra nuosūmtis.
Gauinama tiklai pas vertėją.
A. J. KARALIUS,
1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

FARMAS PARDUODU.
Lietuvių Kolonija
Michigan Valstijoje.
Kur turi pirkę 105 lėtavių farmas. Ma-
son County turi pardavimul gyvenamų
farmų su trlobomis ir sodnais. Žemė mo-
lis su smielu ir juodžemis. Lake Coun-
ty turi pardavimul daugybę nešdirbtos,
geros žemės farmoms. Parduodu pigiai
ir ant lengvo išmokėjimo. Adresuokit tuo-
jaus gausit lietuvišką Informacijos kny-
gele ir mapą DOVANAI.
ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Amerikos kalendorius.
Išleido
J. ILGAUDAS.
Labai puikiai padarytas, knygos
formate, su gražiais paveikslais ir
žingėdžiais straipsniais. Todėl pa-
tariame kiekvienam sąjungiečiui
turėti savo namuose tą kalendorių.
KAINA.....25c.
Gauamas «Kovos» Administr.
1815 Moya. ave., Philadelphia, Pa.

Siunčiu pinigus į visas
pasaulio dalis
ESU PO KAUCIJA.
Jei jums skaltylejai, patinka «Ko-
va» su mano raštais ir mano redaguo-
jamos «Dilgėlės», tai patiks ir
šis teisingas mano patarimas pin-
gus siuntimo. O jus siūsit pin-
gus per mane, aš siūsiu savo ra-
stus jums į «Kovą». Nuo jus pri-
klauso, kad galėcia «Kovoje» rašyt.
Rašymas yra dar. Dėl to je-
kio uždario nevidina galima. Sa-
ves nenuskriausdami, paremsit ma-
ne nors menku uždaruju ir aš ga-
lėsiu «Kovoje» rašyt. Ranka ran-
ka mazgoja — ar ne! Pingų kalnas
tuo prisūntū, kas tik pareikaluja.
J. BALTRUŠAITIS,
2400 5 th ave., Pittsburgh, Pa.

Naminis knygynešis.
Tamistos naminis knygynešis nėra pilnas,
jeigu nesiranda jame knygų aiškinančių
anarchizmą. Šiadien anarchizmas dar
nevisi pažįsta ir toliu būdu visokos klai-
dingos nuomonės apie anarchizmą vyrau-
ja. Prisūsk tamista 50c. money orde-
riu (arba stampom) aptarėsi cėlų knygy-
nešį 100 paslapčių. Tuoju knygynešiu, ai-
škinančiu anarchizmą ir yra «Laisvoji
Žmonija» — sociologiškas žurnalas. Ne-
pasigalėk tamista to 50c., nes tai ne did-
žiausl pinigal. Nelauk nieko, bet tuoju
siųsk pinigų adresu:
A. AUDRIUS,
1613 So. Halsted st., Chicago, Ill. (12)

SEAMEN&STRUTZ
Krautuvė anksniu dalyku
Deimantai, laikrodžiai ir šilubiniai žiedai
Krautuvė uždaryta utarnuko
ir ketvergo vakarais.
4517 Frankford ave.,
Frankford - Phila., Pa.

Uždėta mojaus 10,1909. Inkomp. kovo 1,11.
Dubrov's muzikališka krautuvė
Muzikos knygos ir instrumentai
Taisom visus muzikališkus instrumentus
Speciališkia prekė muzikos mokytojams.
Didelis sukrovimas tavoro ir viskas pigu.
1205 S. 4-th st., Phila., Pa.

„Revolucijos Atbalsius“!
Puiki knygele su paveiks-
lais, kurie perstato patį revo-
lucijonierų ir jo likimą.
Knygele parašė Senas Vincas.
Rašybos kalba visiems suprantama.
Knygelės kaina 15c. 10 knyge-
lių 1 dol., Adresuokite taip:
V. Jakštys.
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

23 AKMENAIŠ
«RAILROAD»
LAIKRODELIS.
Ausuks užsakmas
ir užstatomas, vy-
rams ar moterims.
Aksus deng-
tas su gėranu
tuotas 20 me-
tu. Luktai abi
pusi uždarami, gra-
žiai engraveruoti.
Absolūtiskai tel-
singi laiko laikai,
prie geležinkelio ir per nuolat keliančius.
Pasiūsiu vyrišką ar moterišką laikrodėjį
gavo pareikalavimą ir atsiųs per C.O.P. Je-
džiane išgaminuotū ir užmokėti tik \$5.75
ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite.
Atminti, kad tai gal už patsų laikrodėjį
užmokėtum \$35.00, jei jį su atsiųs pirkėti
kalbos pardavėjui. Prie laikrodėlio mes duode-
dame 14 karato paanknotą rėtelėjį su brelio-
ku dykai. EKELDORF WATCH CO.
903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

BUK MANDAGUS!
nusipirk
ETIKETA
arba
Taisyklės, kurių kiekvienas turi prisilai-
kyti apsiėjime su kitais. Ten rasit suvirš
300 pamokinių gražaus pasielgimo del
visų, visokiuose atvejuose. Kaina 25c. (9c)

Mary M. Rice-Herman,
112 E. 19-th st., New York, N. Y.
Parsiduo.
«Lesang Vereln Liederheim» sa-
lė. Namas trijų lubų, apatiniai
kambariai tinka krautuvėms. Na-
mas randasi 1943-5 So. Third st.
prie McKean st. Dėl platesnių in-
formacijų atsiūskite pas:
J. Rhea Craig Jr.
Real Estate Broker
Third&Tasker st., Philadelphia

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Mokslinės LAIKRAŠTIS

Eina du sykių savaitė: Utarninke ir Pėnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujaujų ir tikrausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažūrėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

VISIEMS NAUDINGAI!

Kliėnintė atlasas viso pasaulio arba žemėlapis knygelė, praėjusio dešimtmečio išleidimas, kuri turi 499 psl., didumo 3 1/2x5 1/2. Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo geležinkelius, vandenį ir kalnus; Sus. Valstijų status, teritorijas ir kiek state miestų, ir kiek gyventojų state ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų. Kaina \$1.00. Gaunama pas M.M.Dovidaitį, 606 E. 3rd st. Wilmington, Del.

7—Čeraiuninkų skaitlinė—7

Jau 7-tus metus eina tos "DILGĖLĖS", dvasiavartinis laikraštis su raštais ir paveikslais; 7-tus metus čeraiuja protus nuo nesomonių ir minties grybų, atidaro jiems vartus į teisybę.

Kiekvienam "Dilg." num. yra šie skyriai: Amer. žinios, žinios iš pasaulio, iš Lietuvos, koresp., išliet. pūlynių; Ką šneka Dilgų Kristė su Ildėginiu, Redakcijos pastabos, Laikraštinių dirvonių; Apsakos, eilės, satyros ir juokai; Laikraštinių ir Spauštuvinių, Vietinės naujienos; Ir beveik kiekvienam ar kas antram num.: Informacijos būras (klauskimai ir atsak.), Teisų skyrius, Kalbos valymas, Liet. humoras; skyriaus mokslinių, motinų ir tėvų, draugijų, kooperacijų, teatro ir t.t. Taip eidamos geryn "Dilgėlės" jau gavo daug gerų ir kelių geriausių, visų drąsulių gerbiamus rašėjus — per tai da labiau kasys pasigerina. "Dilgėlė" kaina metams 1 dol., pusel metų 60 c.; į visus šalis. Verta tuojau užsisakyti — nieko nelaukti. Adresuokite:

Baltrušaitis Bros. 2400 5th ave., Pittsburgh, Pa

Feeling "Tit" Every Day

Influenzos arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raumenyse iš nusidirbimo, nepaguldys jus, jeigu turėsite

Dr. Richter'io Pain-Expeller

savo namuose ir tuojau imsite vartoti. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaistų.

F. D. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York
Richter'io Congo Pildys yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Geriausis, didžiausias ir greičiausias laivas, atlieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos nestodami net didžiausiuose portuose. „Czar“, „Kursk“, „Russia“.

Roterdamą į 8 dienas; į Liepoją — 11d.
\$33.00 III Klasišos \$35.00
\$48.00 II „ \$50.00
\$65.00 I „ \$75.00

Sekantis išplaukimas iš New Yorko: KURSK, Vasario 10; LITHUANIA, Vasario 29 BIRMA, Kovo 9; KURSK, Kovo 23 Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas mūsų agentus, arba pas generalinį agentą:

A. E. Johnson & Co. Gen. Pass. Agent 27 Broadway New York.

L.S.S. Viršininku adresai.

- Veik. Kom. Susineimų Sekretorius L. S. Kupčinskas, 217 E. Centre St., Shenandoah, Pa. Pildantysis Komitetas: A. C. Herman-Purvis, 112 E. 19th st., New York, N. Y. V. Cerniauskas, 1711 Matheny ave., Springfield, Ill. A. Bernotas, 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa. L.S.S. Centro Sekretorius J. Stasiulevičius, 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa. "Kovos" Redaktorius K. Vidikas, 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa. Literatūris Komitetas J. Igaudas, 1513 So. Halsted st., Chicago, Ill. F. J. Bagočius, 28 Broadway, So. Boston, Mass. S. Strazdas, 2030 Canalport ave., Chicago, Ill. "Kovos" Administracijos A. Zymontas, 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa. Rev. ir Kank. Šelpimo Komitetas Pirmininkas J. Šaltis, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y. Sekretorius J. Bulota, 544 W. Lee st., Baltimore, Md. Išdėninkas J. Ramanauskas, Box 163, Mnersville, Pa.

ŠOKIŲ MOKYKLA

Waltz, Two-Step, Side-Step, Barn Dance, Buck & Wing, Irish Jig Clog Spanish Waltz ir 95 kitokius. Prof. JULIUS, 2124 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Ketstone Phone Main 14-28, Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO 428 Pine st. PHILAD., Pa. Priėmimo valandos: Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak. Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

L.S.S. rajonų sekretorių antrašai.

- I. J.K. Malinauskas 320 N Colony st Wallingford, Conn. II. A.J. Nerle 166 Spruce Alley, Phillipsburg, N.J. III. J. Brazauskas 2400 Fifth Ave. Pittsburg, Pa. IV. M.J. Iškauskas 146 Morris st Jersey City, N.J. V. A. Staniškis 39 E Centre st Shenandoah, Pa. VI. P. Ketvirtis 415 6th st So. Boston, Mass VII. P. Šiekaitis 903 Wyoming Ave Pittston, Pa VIII. M.M. Juška 2336 So Oakley Ave Chicago, Ill IX. V. Vasilius 1415 So Wisconsin Ave Sheboygan, Wis
- Veik. Komiteto narių antrašai.
I Rajono. J.V. Staloraitis 74 Cherry st Wallingford, Conn
II Rajono. J. Bulota 544 W Lee st Baltimore, Md J. Galgas 4750 Cambridge st, Philadelphia, Pa
III Rajono. J. Baltušis Box 723 New Kensington, Pa F.K. Vabalas Box 164 New Kensington, Pa
IV Rajono. S. Pauza 25 Van Buren st Passaic, N.J J. Šukys 154-6 Grand st Brooklyn, N.Y
V Rajono. J. Grudzinskis 908 W Coal st Shenandoah, Pa L. Kupčinskis 217 E Centre st
VI Rajono. J. Nevickas 242 W Broadway So Boston, Mass
VII Rajono. A. Valincius 9 William st Pittston, Pa
VIII Rajono. A. Kvederas 1975 Canalport Ave Chicago, Ill P. Galskis 1616 N Wood st " " P.M. Kaitis 1007 N Ashland Ave " " IX Rajono. F. Drutčas Box 476 Gary, Ind

M. Rosenbaum, SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų. Išmaino pinigus ir išsinnčia po gvarancija į visas žalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai. Agentūra geležinkelių tikiety.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Dr. Ignotas Stankus Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiajio

Įrengė ligonbutį ir klyniką su laboratorija Philadelphiajio mieste. Tame pačiame name įrengė savo ločną aptieką, kurioje randasi naujo išradimo geriausi vaistai.

PASARGA: Mano ligonbutyje ir klinikoje turio po savo priežiūra svetimtaučiu daktarus specialistus pagalbai prie operacijų ir pavojingų ligų. Pas mane visi ligoniniai išsigydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir į kitus štuitus ir į visus šalis.

Gydau Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metodu su chemiškais ir medicinos gyduolėmis, su vandeniu (hydrotherapy), kraujo skystimu (serotherapy), su mokslu psichologijos (psychotherapy), kaip tai žodžiais, nurodymu, atkreipimu atydos ir t.t. Gydau su elektra (electrotherapy), X-ray (šviesa, permutanti visą kūną žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradaus elektra ir kitomis suvienytais elektromis. Darydamas operacijas išgydau visokias organiškas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Turiu įsitaisęs savo ločną elektra gydymo mašiną. Visi sergantį kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabiškai arba laišku, o busite užgandinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokas ligas ir daro visokas operacijas savo ločnam ligonbutyje. Daktariška roda su teisingais patarimais duoda DYKAI, — ypačiai pal telefono ir par laiškus beskirtojam kaip toli gyvenat; Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitose šaliose svieto.

DR. IGNATIUS STANKUS 1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos ofico: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliandienais nuo 1 iki 4 po pietų.

50,000 KNYGU Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta praatais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užuodijimo kraują arba sypili, nubiegima sieklas, patrotiti styprbe, pučkus ir kitus ismetimus, negromulavima, patrotiti styprbe, pylva, kiapenti, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vssas vyrų lygas, gal buti išgydomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygiai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip gallet galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvs žinioa, katrus ture žinoti kožnas veda arba neveda vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsyda ilgo lajka tyrinejimu tu, specialiskai lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačo, ing užpėčeta konverta. Nesiusk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemians paduot kuponu, katru siusk mums sendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 903 22 Fifth Avenue, Chicago; Godotinas Tamista: Pagal Tamistos pražiedjima, aš norėčiau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusa knyga del vyrų.

Vardas..... Steltas.....

Dabar tik išėjo iš spaudos sceniškas, revoliucijoniškas veikalas — drama vienoje veikmėje:

"Penktas Prisakymas"

Parašyta žinomo mūsų rašytojo dramaturgo **Br. Vargšo**

Dalyvauja tame veikalė 7 ypatos; lošti lengvas. **Knygutes kaina 10c.**

Todėl L.S.S. kuopos kuriuos turi sykiu ir teatrališkus ratelius ir teatrališkos draugijos, lai tuojau rengias lošti šią naują dramą "Penktas Prisakymas"; tikriname, kad šis veikalas užgandėdins kiekvieną revoliucijoniškos minties žmogų ir suteiks daugiau energijos tolesniam veikimui revoliucijoniškame darbe.

"Penktas Prisakymas" gaunamas tik «Kovos» Administracijoje: 1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.

\$25 Dykai \$25

Jeji nori turėti gerą, 14 k. auksinį, Gold Filled, laikrodėlį su raštiška fabrikos gvarancija ant 20 metų, tai pirk tiesiai nuo mūsų, bet ne nuo perkupčių, kurie už tuos pačius laikrodėlius reikalauja du kartų tiek. Išrišk tą klausimą, t.y. palmk skaitlinės iš vienos kletkėles ir padėk jas į tuščias kletkėles, tokiu budu, kad abelna suma kiekvienos eilės į visas pusės butų 15 ir atsiusk mums. Už gerą išrišimą gausite dovanų KREDITO ČEKŲ vertės 25 dol., kuris yra svarbus nupirkime mūsų vieno laikrodėlio. Nusisųstame jums katalogą, išsirinkit sau kas patinka. Idėkit krasos ženklelius pusiuntimui ir adresuokit aiškiai šiaip: Irving Watch Co. Temple Court Dep. 4, New York.

Serganczius vyrus isgydome

Už kursą \$2.00 UŽ kursą Penn Medical Ofisai, 223 N. Eighth st., per trumpą laiką apžiures teisingus ir neisgalinčius vyrus ir ims tik \$2.00 už kursą. Tas yra daroma todėl, kad žmonės žinotu, jog visl vyrų, jaučiantį nesmagumą nuo Privatisku Ligu, gali buti išgydyti per Penn Medical Offices, nešliekant nei dienos iš darbo, ir už prieinamą užmokestį, ir greičiau ir teisingiau negu kokie kiti gelbėtojai visame mieste.

Ką tik pinigai gali nupirkti ir mokslas patarti, viskas randasi mūsų ofisų išlalkyme.

Tu bus apžiūretas teisingai ir atsakančiai, ir bus išgydytas greičiausiai laiku, galimu medcinai.

Pražudymas vyriškumo. Musu speciališkas apžiūrėjimas subudavos tavo išelkvotas spēkas ir sugrąžins tavo gyvybę į normališką stovį, taip, kad tu vėl galėsi naudotis gyvenimo linksmybėmis.

Užsiveržimas. Męs neavartojame pelli šial ligal. Męs paluosuojame nuo visokiu nenaturalisku augimu ir į trumpą laiką viskas buva kuovariančiai.

Ištinimas. Musu Elektro-Chemiškas gydymas duoda puikias pasekmes. Męs prašallinsime visus nesmagumus ir tu vėl jausiesi kaip žmogus. Tu jausiesi da syki kaip tu pats. Tu busi vyras, kokiu tau reikia buti.

Kraujo užuodijimas. Šial ligai męs esam TIKRI SPECIALISTAI. Musu gydymas išvaikys mažiasis kriselėlių nuodu iš tavo kraujo. Visi skansimai prašallinami ir niekad nesugrįžta. Tavo gerklė niekad tavo neerzys. Tavo plaukai nepuls.

Prağaiatis ir sudziuvimas. Męs gydome sudziuvimą taip pasekmingal, kad net nustebs tavė. In kelias dienas neisgalėjimai pranyksta. In kelias dienas po musu apžiūrėjimū jautiesi visai sveiku, visal nesugalšes savo dienos darbo. Pasvarstyk apie tai ir tada atėk ir pasakyk mums apie savo ligą. Neik pas neisšalavinčius daktarus, kurie tavė atskančiai neisgydyds. Musu preke tokia prieinama ir musu patyrimas toks didelis, jog tavo geras manymas privalo sakyti, kad kreiptumels prie musu dėl DYKOS RODOS IR EGZAMINO, pirm negu tu eisi kur kitur. Jei męs negalėsim tavė išgydyti, męs tau tuojau pasakysime ir neapsilimsime. ATMINK, ant trumpo laiko musu preke, \$2.00 už gydymo kursą.

PENN MEDICAL OFFICES 223 North Eighth St. (netoli Gayety teatro) Philadelphia, Pa. Valandos: Nuo 9 ryto iki 4 po pietu ir nuo 6 iki 8 vakaro

JAUNI, VIDURAMŽINIAI IR SENI VYRAI Išgydomi greit, tikrai ir ant visados.

Vyrai, jei jus kenčiat nuo kokių nors nesveikumu, kreipkitės prie musų šaunių specialistų, kurie pasekmingai išgydė tukstancius nelaimingų nuo užuodijimo kraujo, pražudymo vyriškumo, atsiradimo vandens smegeninėje, vočių, išbėrimo odos, paraudonavimo gyslų, patrukimo, puslių, kepenų, plaučių ir kitokių ligų

NERVIŠKUMAS

Baimė už jaunystės suklydimus, laidokavimus ir t.t. Išgydom pasekmingai su pagelba musų speciališko gydymo.

Roda dykai. Męs kalbam lietuviškai. Atlankykite musų anatomijos muzėjų, jeiga dykai. Čia pamatysit šimtus vaškinių modelių visokių ligų. Męs turime geriausiai įtaisytus ofisus visame mieste ir gvarantuojame išgydymą kur kiti daktarai atsisakė. Jei męs negalėsim išgydyti, tai ir neapsilimsim.

Keystone Medical Offices 607 Market Street

OFISO VALANDOS: Šiokiomis dienomis nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

Jau gatavas ir gaunamas

Kalendorius Amerikos Lietuvių 1912m. Sutašė J. ILGAUDAS

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Naminių Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10metinis "Aušros" sukaktavė; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milvauke's socialistai (I. Instrukto); Pirmoji Gegužė; Nuo ko pacina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliskai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveiksėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis. Kas prisiųs 25c, tam pridėsimė gražų kišeninį kalendorių Dovanų.

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

SVAY ŠA
Saval
Ieina ka
LIETU
SAJUI
(Inkorpor
PI
Metams į
Pusel metu
Aparatini
Red.
Admini
Su visok
adresa:
1815 E. M.
No. 13
A
Isile
Washin
bo Federac
to Ateivy
laudama,
leidžiami
jas ant tol
ir europieč
Šuniška p
Du šur
na, tiktai
Pamatę j
tuoį susipj
seveltu ir
visg savo
gais. Pe
prezidentu
sakė, neži
nis taip tik
Tafas,
tas užsim
prezident
ant antro
seveltas
to, išvad
demokrat
lietų past
Ka
Boston
neil laik
tono kata
dergė vi
profesoris
rence'o a
lokais—da
puolė an
no ir k
lies unive
socialist
esą, gręsi
Soc.
Haled
kyklų ko
tų. Der
nais rink
socialist
datus į n
trečdaliu
socialist
neturėjo
se rinkin
vo pasise
rinkimuc
jalistišką
Kad bi
Alban
nebuvo į
balsavim
valstijos
aštuonių
septynių
33 už
San A
plodavo
theru Pė
geje. U
dirbusiu
kuošanč
zija atsit
mokejiz